

پاسخنامه

دوازدهم انسانی

۲۰ مهر ماه ۱۴۰۳

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلمچی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

پدیدآوردگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام طراحان	نام درس
محمد بحیرایی، محمدابراهیم تونزنده‌جانی، محمد حمیدی، رضا خانبابائی، میثم خشنودی، احمدرضا ذاکرزاده، سعید عزیزخانی، علی قهرمان‌زاده، فرشید کریمی، عباس مالکی، محمد نظامی	ریاضی و آمار
سید علیرضا احمدی، امیرحسین اشتری، حسن اصحابی، محسن اصغری، سعید جعفری، رضا رنجبری، مجتبی فرهادی، الهام محمدی، هومن نمازی	علوم و فنون ادبی
ریحانه امینی، آرزیتا بیدقی، مریم خسروی، یاسین ساعدی، علی شکوری، سید آرش مرتضائی‌فر، محمد مهدی یعقوبی	جامعه‌شناسی
حمیدرضا توکلی، محمد حبیبی، مهسا عفتی	روان‌شناسی
محمود بادبرین، ولی برجی، عمار تاجبخش، امیرحسین شکوری، حمیدرضا قائدامینی، مصطفی قدیمی‌فرد، مرتضی کاظم‌شیرودی، محمد کریمی‌نیا، روح‌الله گلشن، سید محمدعلی مرتضوی، آیدین مصطفی‌زاده، فاطمه منصورخاکی	عربی زبان قرآن
محمد ابوالحسنی، نگین اله‌باری، میلاد باغ‌شیخی، صفا حاضری، زهرا دامیار، علیرضا رضایی، فاطمه سخایی، محمدرضا محمودی‌ها، محمد ملک‌آبادی‌زاده، جواد میربلوکی، میلاد هوشیار، محمد مهدی یعقوبی	تاریخ و جغرافیا
حسین آخوندی راهنماچی، جواد پاکدل، عرفان دهدش‌نیا، محمد رضایی‌نقا، موسی سپاهی، حمید سودیان، مهرشاد عباسی، علی معزی، فیروز نژادنجف، علیرضا نصیری	فلسفه و منطق
آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، مهدی کاردان	اقتصاد

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمدابراهیم تونزنده‌جانی	محمد بحیرایی	آروین حسینی، رامتین برزکار	الهه شهبازی
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سید علیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سپیده فتح‌اللهی، مهرزاد مشایخی	فریبا رئوفی
جامعه‌شناسی	سید آرش مرتضائی‌فر	سید آرش مرتضائی‌فر	مهرزاد مشایخی، مریم خسروی	سجاد حقیقی‌پور
روان‌شناسی	مهسا عفتی	مهسا عفتی	ملیکا ذاکری، مریم خسروی	محمدصدرا پنجه‌پور
عربی زبان قرآن	احسان کلاته‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	لیلا ایزدی
تاریخ و جغرافیا	زهرا دامیار	زهرا دامیار	_____	عطیه محلوچی
فلسفه و منطق	علیرضا نصیری	علیرضا نصیری	فرهاد علی‌نژاد، امیرمحمد قلعه‌گاهی	سوگند بیگری
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	مریم خسروی	سجاد حقیقی‌پور

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

سؤالاتی که با نشانگر **نهایی** مشخص شده‌اند، مشابه سؤالات امتحانات نهایی هستند. با تمرین این دسته از سؤالات می‌توانید در امتحانات نهایی عملکرد بهتری داشته باشید.

ریاضی و آمار (۳)

۱- گزینه «۲»

(معمد بگیری)

$$\frac{5}{4} \times \frac{4}{3} \times \frac{3}{2} \times \frac{2}{1} \times \frac{1}{1} = 5! \times 4!$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۳ تا ۵)

۲- گزینه «۲»

(علی قهرمان زاده)

وقتی پاسخگویی به همه سؤالات الزامی نباشد:

(+۱) تعداد گزینه‌ها = تعداد راه‌های ممکن

$$2^6 = (3+1)^x$$

$$2^6 = 4^x \Rightarrow 2^6 = 2^{2x} \Rightarrow 6 = 2x \Rightarrow x = 3$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۳ و ۴)

۳- گزینه «۳»

(معمد همیری)

$x =$ تعداد راه‌ها: $A \Rightarrow D$: مسیر ۱

$2 \times 1 = 2 =$ تعداد راه‌ها: $A \Rightarrow C \Rightarrow D$: مسیر ۲

$2 \times 2 \times 2 = 4 =$ تعداد راه‌ها: $A \Rightarrow C \Rightarrow B \Rightarrow D$: مسیر ۳

با توجه به اصل جمع و گزینه‌ها « $11 = x + 2 + 4y =$ تعداد کل راه‌ها» است که مقادیر $x=1$ و $y=2$ صدق می‌کند. پس گزینه «۳» درست است.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۴)

۴- گزینه «۱»

(سعید عزیزقانی)

برای انتخاب رقم صدگان دو انتخاب مختلف داریم:

الف) رقم صدگان غیر از ۵ باشد:

در این حالت برای جایگاه صدگان ۴ انتخاب داریم و برای جایگاه دهگان مجدداً دو انتخاب مختلف داریم که عدد دهگان ۵ یا غیر از ۵ باشد، بنابراین:

$$\text{تعداد حالت‌ها} = \frac{4}{1,2,3,4} \times \frac{3}{2,3,4} \times \frac{3}{2,3,4,5} = 36$$

$$\text{تعداد حالت‌ها} = \frac{4}{1,2,3,4} \times \frac{1}{5} \times \frac{4}{2,3,4,5} = 16$$

در این بخش مجموعاً $36 + 16 = 52$ حالت داریم:

ب) رقم صدگان ۵ باشد: در این حالت برای جایگاه صدگان فقط یک انتخاب داریم. اما برای جایگاه دهگان مجدداً دو انتخاب مختلف داریم که ۵ باشد یا غیر از ۵، بنابراین:

$$\text{تعداد حالت‌ها} = \frac{1}{5} \times \frac{4}{1,2,3,4} \times \frac{4}{2,3,4,5} = 16$$

فرضاً عدد ۱ انتخاب شده است

$$\frac{1}{5} \times \frac{1}{5} \times \frac{5}{1,2,3,4,5} = 5$$

در این بخش مجموعاً $16 + 5 = 21$ حالت داریم.

در نهایت $52 + 21 = 73$ حالت داریم.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۸)

۵- گزینه «۱»

(میثم هشنوری)

کوچکتر از پنج هزار پس هزارگان نمی‌تواند اعداد ۵, ۶, ۷, ۸, ۹ باشد. پس:

$$\frac{1}{4} \times \frac{4}{1,3,5,7} \times \frac{4}{0,2,6,8} \times \frac{1}{9} = 16$$

چون هزارگان ۴ است یکان فقط ۹ می‌تواند باشد.

$$\frac{1}{3} \times \dots = \text{غیرممکن}$$

هزارگان چون ۳ است پس یکان قطعاً ۷ باید باشد چون شرط یک در میان زوج فرد است، پس هزارگان ۳ قابل قبول نیست چون هزارگان و یکان فرد می‌شود.

$$\frac{1}{2} \times \frac{3}{3,7,9} \times \frac{4}{0,4,6,8} \times \frac{1}{5} = 12$$

اگر هزارگان ۲ باشد یکان فقط می‌تواند ۵ باشد و صدگان نمی‌تواند یک باشد چون عدد بزرگتر از ۲۲۰۰ است.

بنابر اصل جمع داریم:

$$16 + 12 = 28$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۸)

۶- گزینه «۱»

(معمد بگیری)

دقت کنید که حرف (ب) در ابتدای کلمه نقطه‌دار و در انتهای کلمه بدون نقطه است. پس دو حالت داریم:

$$\frac{2}{-} \times \frac{3}{-} \times \frac{4}{-} \times \frac{5}{-} \times \frac{1}{-} = 120$$

(۱) با حرف (ب) شروع شود:

(حرف ت در این حالت به کار نمی‌رود).

$$\frac{3}{-} \times \frac{3}{-} \times \frac{4}{-} \times \frac{5}{-} \times \frac{1}{-} = 180$$

(۲) با حرف (ت) شروع شود:

(حرف (ی) در انتهای کلمه می‌تواند باشد).

$$\text{اصل جمع} \rightarrow 120 + 180 = 300$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۸)

۷- گزینه «۳»

(معمد نظامی)

باید توجه داشته باشیم که علاوه بر «ز» و «ن»، حرف «ب» نیز در آغاز جزو کلمات نقطه‌دار است، پس داریم:

$$\frac{2}{-} \times \frac{3}{-} \times \frac{4}{-} \times \frac{3}{-} = 72$$

ز

ن

ب

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۴)

۸- گزینه «۳»

(فرشید کربیمی)

در کلمه «shakori» حروف a o i را در کنار هم قرار می‌دهیم و به‌عنوان یک شی فرض می‌کنیم

$$\frac{3!}{5!} \times \frac{5!}{5!} \times \frac{4!}{5!} = 120 \times 6 = 720$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۸)

۹- گزینه «۴»

(رشا قانباتانی)

$$P(n, 2) + P(n-1, 2) = 50$$

$$n(n-1) + (n-1)(n-2) = 50$$

$$n^2 - n + n^2 - 2n + 2 = 50$$

$$z = \frac{5}{2} \times 12 = 30$$

$$z - y = 30 - 12 = 18$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۴)

۱۳- گزینه «۱» (کنکور قاجار از کشور ۱۳۰۳ - نوبت دوم تیرماه)

ابتدا طول مستطیل هاشور خورده را در x و عرض آن را y در نظر می‌گیریم. از آن جایی که شش مستطیل یک مربع می‌سازند پس $2x$ برابر $3y$ است.

$$2x = 3y \Rightarrow y = \frac{2}{3}x$$

$$\text{مساحت هر مستطیل} = xy = x\left(\frac{2}{3}x\right) = \frac{2}{3}x^2$$

$$\text{مساحت مربع} = (2x)^2 = 4x^2$$

$$\text{فرض سؤال} \rightarrow \frac{2}{3}x^2 = \frac{1}{3}(4x^2) - 6$$

$$\Rightarrow \frac{2}{3}x^2 = 6 \Rightarrow x^2 = 9 \xrightarrow{x > 0} x = 3$$

$$\Rightarrow y = \frac{2}{3} \times 3 = 2 \Rightarrow \text{اختلاف طول و عرض} = 3 - 2 = 1$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۱۲ تا ۱۵)

۱۴- گزینه «۱» (معمد بفریایی)

$$\frac{x=2}{k} \rightarrow 2k \times 2^2 + (k+1) \times 2 + 12 = 0$$

$$\Rightarrow 12k + 2k + 2 + 12 = 0 \Rightarrow 14k = -14$$

$$\Rightarrow k = -1 \Rightarrow \text{معادله} : -3x^2 + 12 = 0$$

$$\Rightarrow x^2 = 4 \Rightarrow \begin{cases} x = 2 \\ x = -2 \end{cases} \text{ جواب دیگر}$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۱۹ تا ۲۲ و ۳۲)

۱۵- گزینه «۱» (میثم فشنوردی)

$$ax^2 - 2x = 1 \xrightarrow{+a} x^2 - \frac{2}{a}x = \frac{1}{a}$$

$$\left(x - \frac{1}{a}\right)^2 = \left(\frac{1}{a}\right)^2 \Rightarrow \frac{1}{a^2} \text{ به دو طرف معادله اضافه می‌کنیم}$$

$$\Rightarrow x^2 - \frac{2}{a}x + \frac{1}{a^2} = \frac{1}{a} + \frac{1}{a^2} \Rightarrow \left(x - \frac{1}{a}\right)^2 = \frac{a+1}{a^2}$$

$$\Rightarrow \left(x - \frac{1}{3}\right)^2 = x^2 - \frac{2}{3}x + \frac{1}{9} \Rightarrow \begin{cases} a = 3 \\ k = \frac{3+1}{9} = \frac{4}{9} \end{cases}$$

$$\Rightarrow a + k = 3 + \frac{4}{9} = \frac{31}{9}$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۲۳ تا ۲۷)

۱۶- گزینه «۲» (معمد بفریایی)

$$\text{شیب خط} = -\frac{60000}{300} = -200 \Rightarrow y = -200x + 60000$$

$$2n^2 - 4n - 48 = 0$$

$$n^2 - 2n - 24 = 0$$

$$(n-6)(n+4) = 0 \Rightarrow \begin{cases} n = 6 \text{ قق} \\ n = -4 \text{ غق} \end{cases}$$

$$P(n, 3) = P(6, 3)$$

$$= \frac{6!}{3!} = \frac{6 \times 5 \times 4 \times 3!}{3!} = 120$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۵ تا ۸)

۱۰- گزینه «۲» (عمد رضا ذاکر زاده)

$$P(n, r) = \frac{n!}{(n-r)!} \Rightarrow P(n, 3) = \frac{n!}{(n-3)!} = 120$$

$$\frac{n(n-1)(n-2)(n-3)!}{(n-3)!} = 120$$

$$\Rightarrow n(n-1)(n-2) = 6 \times 5 \times 4 \Rightarrow n = 6$$

$$P\left(\frac{2n}{3}, n-3\right) = P(4, 3) = \frac{4!}{(4-3)!} = 4! = 24$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۵ تا ۸)

ریاضی و آمار (۱)

۱۱- گزینه «۱» (عباس مالکی)

در ابتدا باید سؤال را به عبارت ریاضی تبدیل کنیم.

$$\Rightarrow \frac{x}{y} \times (x+x-1) = 5 \Rightarrow \frac{x}{y} \times (2x-1) = 5 \Rightarrow \frac{2x^2}{y} - \frac{x}{y} = 5$$

$$\Rightarrow x^2 - \frac{x}{y} = 5 \Rightarrow x^2 - \frac{x}{y} - 5 = 0$$

$$\Rightarrow 2x^2 - x - 10 = 0 \Rightarrow x = \frac{-b \pm \sqrt{b^2 - 4ac}}{2a} = \frac{1 \pm \sqrt{1+80}}{4}$$

$$= \frac{1 \pm 9}{4} \Rightarrow \begin{cases} 10 \\ 4 \\ -2 \end{cases}$$

از آن جهت که عدد صحیح است -۲ پاسخ است و طبق سؤال ۲- باید ریشه مضاعف باشد بنابراین:

$$(x+2)^2 = x^2 + 4x + 4 = 0$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۳ و ۲۷ تا ۳۲)

۱۲- گزینه «۴» (علی قهرمان زاده)

$$x = \text{مهندس}$$

$$y = \text{فن ورز}$$

$$z = \text{مدیر بخش}$$

$$z = 2x$$

$$z = \frac{5}{2}y \Rightarrow 2x = \frac{5}{2}y \Rightarrow x = \frac{5}{4}y$$

$$2z + 4x + 3y = 156$$

$$2\left(\frac{5}{4}y\right) + 4\left(\frac{5}{4}y\right) + 3y = 156$$

$$\Rightarrow 5y + 5y + 3y = 156$$

$$13y = 156 \Rightarrow y = 12$$

$$x = \frac{5}{4} \times 12 \Rightarrow x = 15$$

(فرض کنید کبری می)

۱۹- گزینه «۱»

ابتدا دو پرانتز را در هم ضرب می‌کنیم تا به فرم معادله درجه دوم استاندارد $ax^2 + bx + c = 0$ برسیم.

$$(2x - k)(2x + 3) = 0 \Rightarrow 4x^2 + 6x - 2kx - 3k = 0$$

از ضرب x فاکتور می‌گیریم $\rightarrow 4x^2 + (6 - 2k)x - 3k = 0$

چون ریشه مضاعف دارد $\Delta = 0$

$$(6 - 2k)^2 - 4(4)(-3k) = 36 + 4k^2 - 24k + 48k = 0$$

$$\Rightarrow 4k^2 + 24k + 36 = 0$$

کل معادله تقسیم به ۴ می‌شود $\rightarrow k^2 + 6k + 9 = 0 \Rightarrow (k + 3)^2 = 0 \Rightarrow k = -3$

جایگذاری $k = -3$ در معادله جدید $4x^2 - \frac{3}{2}x - 3 = 0$

	$\frac{3}{2}$	$\frac{3}{2}$	$\frac{3}{2}$	
مجموع ریشه‌ها	$-\frac{b}{a}$	$= \frac{9}{4}$	$= \frac{18}{4}$	$= \frac{-27}{4}$
حاصل ضرب ریشه‌ها	$\frac{c}{a}$	$= \frac{-3}{4}$	$= \frac{-3}{4}$	$= \frac{-1}{2}$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۲۷ تا ۳۲)

(معلم ابراهیم تونزنده‌بانی)

۲۰- گزینه «۱»

در یک معادله درجه دوم به فرم $ax^2 + bx + c$ اگر $b = a + c$ باشد یکی از ریشه‌ها $x = -1$ و ریشه دیگر $x = \frac{-c}{a}$ است

$$\begin{cases} a: m + 1 \\ b: 2m + 3 \Rightarrow 2m + 3 = m + 1 + m + 2 \\ c: m + 2 \end{cases}$$

در نتیجه یکی از ریشه‌ها -1 است، از طرفی در صورت سؤال ذکر شده ریشه‌ها قرینه یکدیگرند، پس ریشه دیگر $+1$ است در نتیجه جمع ریشه $S = 0$ است یعنی $(1) + (-1) = 0$

$$S = -\frac{b}{a} = 0 \Rightarrow \frac{-(2m + 3)}{m + 1} = 0 \Rightarrow m = -\frac{3}{2}$$

حال باید مجموع ریشه‌های معادله $(m + 3)x^2 + mx - 1 = 0$ را محاسبه کنیم.

$$m = -\frac{3}{2} \Rightarrow m + 3 = -\frac{3}{2} + \frac{6}{2} = \frac{3}{2}$$

$$\Rightarrow S = \frac{-b}{a} = \frac{-(-\frac{3}{2})}{\frac{3}{2}} = 1$$

راه دوم:

مطابق فرض سؤال ریشه‌ها قرینه یکدیگرند. در نتیجه مجموعشان برابر صفر است و $S = 0$. ادامه راه حل مانند راه حل اول است.

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۲۷ تا ۳۲)

$$\text{درآمد} = xy = x(-200x + 6000) = -200x^2 + 6000x$$

$$\text{هزینه} = 100y + 1500000 = 100(-200x + 6000) + 1500000 = -20000x + 750000$$

$$\text{سود} = \text{درآمد} - \text{هزینه} = -200x^2 + 6000x + 20000x - 750000 = 0$$

$$\xrightarrow{\text{نقطه سربه‌سر}} -200x^2 + 8000x - 750000 = 0$$

$$\xrightarrow{+(-200)} x^2 - 400x + 37500 = 0$$

$$(x - 150)(x - 250) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x = 150 \\ x = 250 \end{cases}$$

با توجه به گزینه‌ها گزینه «۲» درست است.

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۲۹ تا ۳۱)

(معلم میری)

۱۷- گزینه «۳»

در معادله درجه دوم $ax^2 + bx + c = 0$ با استفاده از $\Delta = b^2 - 4ac$ مقادیر ریشه‌های معادله را به دست می‌آوریم:

معادله دارای دو جواب حقیقی متمایز $\Delta > 0$

معادله دارای یک جواب حقیقی مضاعف $\Delta = 0$

معادله جواب حقیقی ندارد $\Delta < 0$

مطابق نکته باید دنبال گزینه‌ای باشیم که در آن $\Delta \geq 0$ باشد، به بررسی گزینه‌ها می‌پردازیم:

به‌ازای مقادیری از a منفی می‌شود $\Rightarrow \Delta = 4 - 8a$: گزینه «۱»

به‌ازای مقادیری از a منفی می‌شود $\Rightarrow \Delta = 4 + 8a$: گزینه «۲»

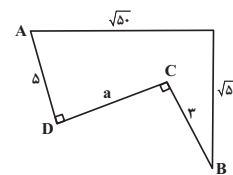
به‌ازای هر مقدار a مثبت است $\Rightarrow \Delta = 4a^2 + 16 > 0$: گزینه «۳»

به‌ازای مقادیری از a منفی می‌شود $\Rightarrow \Delta = 4a^2 - 16$: گزینه «۴»

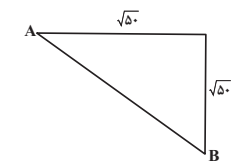
(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۲۷ تا ۳۲)

(رضا قانباتانی)

۱۸- گزینه «۳»

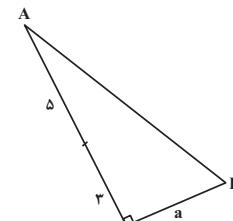

$$AB^2 = \sqrt{50}^2 + \sqrt{50}^2 \Rightarrow AB = 10$$

$$AB^2 = 1^2 + a^2$$

$$100 = 64 + a^2 \Rightarrow a^2 = 36 \Rightarrow a = 6$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۱۳ تا ۱۵)

علوم و فنون ادبی (۳) و (۱)

۲۱- گزینه «۴»

(هومن نمازی)

مشتاق اصفهانی به همراه چند تن دیگر از ادیبان، انجمن ادبی اصفهان را اداره می‌کرد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۲ تا ۱۴ و ۲۰)

۲۲- گزینه «۳»

(مجتبی قهراری)

در عصر مشروطه بیشترین رویکرد نویسندگان به رمان‌های تاریخی بود.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه ۱۹)

۲۳- گزینه «۲»

(حسن اصصابی)

موارد نادرست:

پس از انجمن ادبی نشاط، انجمن ادبی خاقان به ریاست فتحعلی‌شاه در تهران تشکیل شد.

شاعران سبک بازگشت نوآوری قابل توجهی در شعر فارسی ایجاد نکردند.

سبک بازگشت حد واسط سبک هندی و بیداری است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۲ و ۱۳)

۲۴- گزینه «۲»

(سعید یغمی)

محمدتقی بهار در سبک خراسانی با زبانی حماسی شعر می‌سرود.

فتحعلی‌خان صبای کاشانی در مثنوی، قصیده و غزل دست داشت.

از نمونه‌های اشعار انتقادی سید اشرف‌الدین گیلانی شعر «ای قلم» است.

میرزا عبدالوهاب نشاط از نظر غزل‌سرایی در بین هم‌روزگاران خود تا حدی کم‌نظیر است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۳، ۱۴ و ۱۶)

۲۵- گزینه «۳»

(ممن اصغری)

در بیت گزینه «۲» واژه کهن وجود دارد: گازر (رختشوی، شوینده لباس) که امروزه کاربرد ندارد.

کاربرد تاریخی دستور در گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مرده کرد

گزینه «۲»: یارد گشت

گزینه «۴»: همی آید

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

۲۶- گزینه «۴»

(رضا رنپیری)

بررسی آرایه‌های گزینه «۴»: مراعات نظیر: پوست و گوشت - بیشه، درخت، شاخه/ تضاد: بیشتر و کمتر/ فاقد تشبیه

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: هر کجا جثه ضخیم‌تر (باشد) و آواز آن هایل‌تر (باشد)، منفعت آن کمتر (است).

گزینه «۲»: کاربرد واژگان به شکل کهن: واژه «شاخ» که امروزه به شکل «شاخه» به کار می‌رود. (همانند مثال کتاب درسی)

کاربرد تاریخی دستور: آمدن «ب» زائد بر سر فعل: بدانستم = دانستم، بدید = دید، بشنید = شنید

گزینه «۳»: به‌کارگیری «ی» استمراری به جای «هی» در فعل‌های «رسیدی = می‌رسید» و «آمدی = می‌آمد»

معنای برخی واژگان مهم:

مهابت: ترس، بیم و شکوه و عظمت / چربو: چیزی که اندکی چرب باشد.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۷ و ۱۸)

۲۷- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمان‌های)

نوع ادبی عبارت گزینه «۲» عرفانی (غنایی) و نوع ادبی عبارات سایر گزینه‌ها، تعلیمی است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه ۱۶)

۲۸- گزینه «۲»

(الهام ممدری)

واج‌آرایی صامت «س» مشهود است.

توجه: واج‌آرایی صامت‌ها از مصوت‌ها محسوس‌تر است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: تکرار مصوت «ا» محسوس است.

گزینه «۳»: تکرار مصوت «-» محسوس است.

گزینه «۴»: تکرار مصوت «و» محسوس است.

(علوم و فنون ادبی، بدیع لفظی)

۲۹- گزینه «۳»

(رضا رنپیری)

در این بیت شاعر برای تداعی کردن صدای «شکستن شیشه» از تکرار صامت «ش» استفاده کرده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: تکرار صامت‌های «گ - ر»

گزینه «۲»: تکرار صامت «س»

گزینه «۴»: تکرار صامت‌های «د - ش»

تکته درسی:

در واج‌آرایی لزوماً تعداد تکرار واج‌ها ملاک اصلی نیست! بلکه گوش‌نوازی و میزان تأثیر آن بر سخن مهم است، زیرا در غیر این صورت می‌توان گفت این آرایه را می‌شود در همه ابیات مشاهده کرد، در صورتی که چنین نیست.

مثلاً در بیت: «گفتا برون شدی به تماشای ماه نو / از ماه ابروان منت شرم باد رو»، صامت «ب» ۴ بار تکرار شده ولی واج‌آرایی خلق نشده است.

پس ملاک و شرط وجود واج‌آرایی در یک بیت: ۱- قرار گرفتن واج‌ها در فاصله‌های کوتاه ۲- موسیقی ایجاد شده محسوس و موجب گوش‌نوازی شود.

همچنین این را نیز به یاد داشته باشید که «واج‌آرایی حاصل از تکرار صامت‌ها، محسوس‌تر از مصوت‌ها می‌باشد».

(علوم و فنون ادبی، بدیع لفظی)

در این بیت می‌گوید که من سخن ناصحان را گوش نمی‌دامم و گوش‌مالی دیدم و ضرر کردم.)

گزینه «۳»: وزن «مستفعل مستفعل مستفعل مستف» به دلیل ریتم تندی که دارد وزنی شاد و طربانگیز محسوب می‌شود که با مفهوم این بیت مطابقت دارد. حافظ در این بیت قصد دارد بگوید که در آن مجلس، معشوق حضور دارد و عطر و بوی موهایش، فضای مجلس را خوش بو کرده است. پس حضور معشوق در مجلس، نشانگر شادی و وصال است.)

توضیح نکته درسی:

دو شرط اصلی و همزمان وجود دارد که باعث می‌شود یک وزن، برای مفاهیم شاد استفاده شود.

هر چقدر تعداد هجای کوتاه در یک وزن بیشتر باشد و این هجاهای کوتاه ترتیب توالی داشته باشند، آن وزن، وزنی شاد است. مثل رکن «مفتعلن و مستفعل» که هجاهای کوتاه، به صورت متوالی و پشت سرهم آمده‌اند. در رکنی مثل «فاعلات» با اینکه تعداد هجاهای کوتاه مانند رکن مفتعلن است، اما چون به صورت متوالی نیامده‌اند، وزنی شاد محسوب نمی‌شود.

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر)

(مفسر اصفری)

۳۴- گزینه «۲»

وزن و آهنگ شعر تند و کوتاه و طربانگیز و شاد است و با محتوای غم‌انگیز آن هماهنگ نیست.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: وزن ضربی و حماسی متناسب برای منظومه‌های رزمی

گزینه «۳»: وزن سنگین متناسب با پند و اندرز

گزینه «۴»: وزن تند و شاد متناسب برای داستان‌های بزمی

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر)

(سیدعلیرضا امیری)

۳۵- گزینه «۳»

شاعر در بیت گزینه «۳»، با لحنی سرشار از اعتمادبه‌نفس می‌گوید که از مأموران سر کوی یار نمی‌هراسد و آنان را سگ کوچه می‌پندارد. ولی در سایر گزینه‌ها لحن ملتمسانه و خودکوچک‌پندارانه همراه با تواضع بیش از اندازه به چشم می‌خورد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: شاعر خطاب به ممدوح خود، از به‌همراه نداشتن سگ در هنگام شکار گلایه می‌کند! کیست که نداند خود را سگی می‌پندارد که شاه را بابت این‌که او را با خود به شکار نبرده مورد سؤال قرار می‌دهد؟

گزینه «۲»: شاعر با تشبیه خود به سگ، خود را سزاوار سلامتی نمی‌داند.

گزینه «۴»: شاعر خود را سگ می‌پندارد و از شاه انتظار به یاد آوردن سگ را ندارد!

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

(الهام مسمری)

۳۰- گزینه «۱»

واج‌آرایی صامت «ج»، در عبارت شعری گزینه «۱»، تداعی‌کننده «چیک چیک گنجشکان» است که در مورد آن (زبان گنجشکان) سخن گفته شده است.

(علوم و فنون ادبی، بریع لفظی)

(مهبئی فرهاری)

۳۱- گزینه «۳»

بیت فاقد واژه‌آرایی یا تکرار است. (عود در مصراع اول به معنی «چوب سوختنی خوشبو» و در مصراع دوم به معنی «نوعی ابزار موسیقی» است و آرایه جناس همسان دارد.)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «ناز» و «مستی»

گزینه «۲»: دلبر

گزینه «۴»: باد

(علوم و فنون ادبی (۱)، بریع لفظی)

(رضا زهیری)

۳۲- گزینه «۲»

الف) دُرد (ته مانده شراب) - دُرد / فاقد واژه‌آرایی و دارای جناس ناهمسان)

ب) هوا (آرزو) - هوا (جو) / فاقد واژه‌آرایی و دارای جناس همسان)

ج) خیال - خیال (تکرار شده است)

د) کمین (کمترین) - کمین (کمین کردن) / فاقد واژه‌آرایی و دارای جناس همسان)

ه) تنگ - تنگ (تکرار شده است.)

تکنه درسی:

ی نکره، علامت‌های جمع (ان - ات - ها) و ضمایر متصل (م - ت ، ـ ش ، ـ مان ، ـ تان ، ـ شان) تأثیری در آرایه تکرار یا همان واژه‌آرایی ندارند.

در صورتی که دو واژه از نظر معنایی متفاوت باشند، دیگر با تکرار مواجه نیستیم بلکه شاهد آرایه «جناس» خواهیم بود. به همین دلیل این دو آرایه می‌توانند دام تستی یکدیگر باشند. (در تشخیص واژه‌آرایی هرگاه به مشکل خوردید به سراغ معنای بیت بروید تا دچار شک و تردید نشوید.)

(علوم و فنون ادبی (۱)، بریع لفظی)

(امیرحسین اشتری)

۳۳- گزینه «۴»

این بیت در وزن «مفتعلن مفتعلن فاعلن» سروده شده است که وزنی ضربی و تند است (در واقع می‌توان با آن دست و بشکن زد!) و انتقال‌دهنده شادی و نشاط است، اما مضمون بیت، سراسر غم و سوگ است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: وزن بیت «مفاعلهن فاعلاتن فاعلن» است که وزنی سنگین و فخیم است و متناسب با مفهوم ناراحتی و غم است. طبق مفهوم بیت، اشک‌های شاعر مانند رود، جاری است.

گزینه «۲»: این بیت در وزن «فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» سروده شده است که منطبق با مفهوم پند و اندرزی است که در این بیت آمده. (حافظ

جامعه‌شناسی (۳)

گزینه ۴۱-۲

(کتاب آبی پیمانه‌ای، با تغییر)

– هر فرد، قوم، جامعه و امتی یک ذخیره دانشی (ذخیره آگاهی) دارد. این ذخیره دانشی راهنمای زندگی آن‌هاست.

– هر آنچه افراد از تجربه‌های فردی و اجتماعی خود، مطالعات مدرسه‌ای، دانشگاهی و ... می‌آموزند، ذخیره آگاهی یا ذخیره دانشی آن‌ها را شکل می‌دهد.

– انسان با تفکر و تعقل از دیده‌ها، شنیده‌ها و خواننده‌هایش فراتر می‌رود، معنای پدیده‌های اطراف خود را درک می‌کند و به آگاهی گسترده‌تر و عمیق‌تری از عالم و آدم می‌رسد.

(جامعه‌شناسی (۳)، ذخیره دانشی، صفحه‌های ۲ و ۳)

گزینه ۴۲-۴

(یاسین ساعدی)

تشریح گزینه نادرست:

هر آنچه افراد از تجربه‌های فردی و اجتماعی خود، مطالعات مدرسه‌ای، دانشگاهی و ... می‌آموزند، ذخیره آگاهی یا ذخیره دانشی آن‌ها را شکل می‌دهد.

توجه داشته باشید که دانش عمومی، گسترده‌ترین بخش ذخیره دانشی ماست و نمی‌توان آن را با ذخیره دانشی مترادف دانست.

(جامعه‌شناسی (۳)، ذخیره دانشی، صفحه‌های ۳ و ۴)

گزینه ۴۳-۲

(مهم‌مهری یعقوبی)

دانشی که کاربران و سخنگویان زبان فارسی دارند همان دانش عمومی است و دانشی که متخصصان زبان فارسی دارند، دانش علمی است و همان‌طور که می‌دانیم دانش علمی دقیق‌تر و عمیق‌تر از دانش عمومی است و با تأمل و اندیشه در دانش عمومی دانش علمی به دست می‌آید بنابراین گزینه «۲» در ارتباط با متن صورت سؤال است.

نکته: گزینه‌های «۱» و «۴» فقط از دانش عمومی نام برده‌اند و به دانش علمی اشاره‌ای نکرده‌اند در صورتی که در متن از هر دو مفهوم صحبت شده است.

(جامعه‌شناسی (۳)، ذخیره دانشی، صفحه ۵)

گزینه ۴۴-۲

(ریحانه امینی)

تشریح موارد نادرست:

ب) جهان‌های اجتماعی مختلف براساس هویت فرهنگی خود، تعاریف متفاوتی از دانش علمی دارند.

ج) ایده علوم انسانی و اجتماعی بومی (اسلامی و ایرانی) در کشور ما در ارتباط با چنین مشکلاتی مطرح شده است.

(جامعه‌شناسی (۳)، ذخیره دانشی، صفحه‌های ۵ تا ۷)

گزینه ۳۶-۳

(سیرعلیرضا احمدری)

واژه «قاتل» در «برخیزد و گرد سر قاتل گردد» معنای کسی که کشنده است می‌دهد و صفت‌جانشین اسم است؛ این درحالی است که در تحلیل متنی از کلیله و دمنه، «قاتل» صفتی برای غیر انسان عنوان شده بود.

توضیح نکته درسی:

از کنکور ۱۴۰۱ به بعد، نوعی از سؤالات حفظی و غیرتحلیلی از درس ۱ فنون ۱ (شعر عطار و متنی از کلیله) باب شد که پاسخ‌گویی به آن‌ها صرفاً در گرو حفظ کردن بند به بند صفحات ۱۴ الی ۱۸ است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در مصراع نخست واژه «عشق» تکرار شده است، ولی واژه «تپان‌تپان» یک لغت محسوب می‌شود و فاقد تکرار است.

گزینه «۲»: «رخ آغشته به خون» کنایه از جان سپردن است.

گزینه «۴»: کاربرد «را» در این شعر مفعولی نیست و بنا بر دستور جدید، باید به شکل «برای» معنا شود: برای آن کسی که حدیث عشق در دل گردد، بایسته است که ز تیغ عشق بسمل گردد (بسمل گشتن: قربانی شدن) (علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر)

گزینه ۳۷-۴

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

ابیات گزینه‌های «۱»، «۲» و «۳» بیانگر اندیشه جبرگرایانه‌اند، اما بیت گزینه «۴» بیانگر اختیارگرایی است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، صفحه‌های ۱۵ و ۱۶)

گزینه ۳۸-۲

(کنکور سراسری ۱۴۰۰)

ابیات صورت سؤال را سعدی در ضمن حکایتی از «گلستان» آورده و منظور این است که اگر انسان بیشتر از دخل و درآمدش خرج کند، بالاخره روزی خواهد رسید که کفگیرش به ته دیگ بخورد. در گزینه «۲» هم شاعر شخصی را که در روز چراغ را روشن می‌کند ابله می‌داند، چرا که روغن چراغش تمام شده و شبش تاریک خواهد شد.

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، صفحه‌های ۱۹ و ۲۲)

گزینه ۳۹-۱

(میثقی فرهاری)

مفهوم کلی و مشترک عبارت سؤال و گزینه‌های «۲»، «۳» و «۴» نکوهش دل بستن به دنیاست، درحالی که بیت گزینه «۱» به غم‌پرستی و خودآزاری عاشق اشاره دارد.

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

گزینه ۴۰-۲

(هومن‌نمازی)

در گزینه «۲» شاعر می‌گوید حتی در صورتی که به تو بدی شد مانند درخت باش و بخشنده‌گی کن (پاسخ ناشایست نده)، ولی صورت سؤال و دیگر گزینه‌ها این ادعا را مطرح می‌کنند که امور با افراد کریم همیشه ساده انجام می‌شود و کریم بودن از صفات خداوند است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۱۰)

۴۵- گزینه «۳»

(آزریا بیرقی)

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»: درست - نادرست (در دیدگاه دوم، دانش‌ها کشف و بازخوانی واقعیت نیستند، بلکه خلق و بازسازی آن هستند).

گزینه «۲»: درست - نادرست (این ادعا را نمی‌پذیرد).

گزینه «۳»: درست - درست

گزینه «۴»: درست - نادرست (این عبارت مربوط به دیدگاه سوم است).

(جامعه‌شناسی (۳)، زفیره دانشی، صفحه‌های ۶ تا ۸)

۴۶- گزینه «۲»

(مهمرموری یعقوبی)

تشریح عبارت‌های نادرست:

الف) علوم اجتماعی به دانش‌هایی گفته می‌شود که اجتماعات انسانی و چگونگی اثرگذاری آن‌ها بر کنش‌ها و شیوه زندگی ما و اثرپذیری آنها از کنش‌ها و شیوه زندگی ما را به روش علمی مطالعه می‌کنند.

ج) برخی موضوع علوم انسانی و علوم اجتماعی را همان امور انسانی و یکسان می‌دانند ولی روش آن دو را متفاوت می‌دانند. این گروه، روش علوم اجتماعی (جمعیت‌شناسی، جامعه‌شناسی، مردم‌شناسی و ...) را همان روش علوم طبیعی یعنی روش تجربی می‌دانند ولی روش علوم انسانی (برخی رشته‌های دانشگاهی مثل هنر، فلسفه، علوم اجتماعی، مطالعات فرهنگی و ...) را روش‌های غیرتجربی می‌دانند، ولی در این عبارت مطالعات فرهنگی در زمره علوم اجتماعی دانسته شده که نادرست است.

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه‌های ۱۰ و ۱۱)

۴۷- گزینه «۳»

(ریبانه امینی)

تشریح موارد:

- علوم انسانی از فعالیت‌های غیرارادی انسان‌ها بحث نمی‌کند؛ زیرا فعالیت‌های غیرارادی، کنش نیستند.

- به سبب آگاهانه و ارادی بودن کنش‌های اجتماعی پیش‌بینی در علوم اجتماعی پیچیده‌تر از علوم طبیعی است.

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه‌های ۱۱ و ۱۳)

۴۸- گزینه «۱»

(آزریا بیرقی)

شیمی‌دان: دانش ابزاری

مخترع دینامیت: فواید علوم ابزاری (رهایی از محدودیت‌های طبیعت)

تصویر بهتری از خود برای آیندگان علوم اجتماعی زمینه فهم متقابل انسان‌ها و جوامع مختلف از یکدیگر را فراهم می‌آورد.

نوبل بیشتر دارایی خود را به جایزه‌ای به نام خود اختصاص داد: علوم اجتماعی فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح را برای دانشمندان فراهم می‌آورد.

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه ۱۳)

۴۹- گزینه «۱»

(یاسین ساعری)

شناسایی عواملی که بر زندگی انسان و کنش‌های او تأثیر دارند یا پیش‌بینی کنش‌ها و پیامدهای آنها برای پیشگیری (فایده علوم انسانی و اجتماعی)

- رهاسازی انسان از محدودیت‌های طبیعت (فایده علوم طبیعی)

- نشان دادن شیوه صحیح استفاده از علوم طبیعی و دانش‌های ابزاری (فایده علوم انسانی و اجتماعی)

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه ۱۵)

۵۰- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمان‌ای)

تصاویر صفحه ۱۴ کتاب درسی با متن صفحه قبل خود کاملاً ارتباط مفهومی داشته و مراد از این تصاویر این بوده که نشان دهند علوم اجتماعی با داوری درباره علوم طبیعی، درباره فرصت‌ها و محدودیت‌های فناوری به انسان‌ها آگاهی می‌دهد و به آن‌ها کمک می‌کنند از طبیعت و علوم طبیعی (بدون آسیب رساندن به دیگر ساختمان‌ها) به شیوه صحیح استفاده کنند.

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

جامعه‌شناسی (۱)

۵۱- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمان‌ای)

- قرار گرفتن بر سر دوراهی، بیانگر ارادی بودن کنش انسانی است.

- پاسخ مناسب به کنشگر، در گروهی فهم معنای کنش است.

- در صورت عدم وجود آگاهی نسبت به محتوای امتحان، پاسخ‌گویی به پرسش‌های امتحان امکان‌پذیر نیست.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۳ تا ۵)

۵۲- گزینه «۲»

(آزریا بیرقی)

الف) پیامد ارادی وابسته به اراده دیگری: مورد نکوهش دیگران قرار گرفتن

ب) پیامد ارادی وابسته به اراده کنشگر: ترک یا معتاد شدن به آن

ج) پیامدهای غیرارادی: آسیب و بیماری برای خود و دیگران

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه ۸)

۵۳- گزینه «۳»

(یاسین ساعری)

بررسی گزینه‌ها:

در گزینه «۱» دو جمله نادرست داریم؛ ارزش‌های اجتماعی آن دسته از پدیده‌های مطلوب و خواستنی‌اند که مورد توجه و پذیرش هستند. - پدیده‌های اجتماعی را انسان‌ها خلق می‌کنند و نتیجه کنش‌های افراد هستند، ولی پدیده‌های طبیعی را انسان‌ها خلق نکرده‌اند.

در گزینه «۲» دو جمله کاملاً درست داریم.

در گزینه «۳» جمله اول نادرست است؛ ارزش‌ها از جنس هدف و مقصود هستند و هنجارها از جنس وسیله و روش رسیدن به ارزش‌ها هستند.

در گزینه «۴» هم هر دو جمله درست است.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۱۱ تا ۱۴)

۵۴- گزینه «۳»

(ریبانه امینی)

تشریح مورد نادرست:

عضویت اعضا در بدن موجودات زنده و نظم آن‌ها تکوینی است؛ یعنی براساس آگاهی و اراده اعضا به وجود نمی‌آید و به همین دلیل با اراده اعضا تغییر نمی‌کند.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۱۸ و ۱۹)

۵۵- گزینه «۳»

(مهمرموری یعقوبی)

تشریح عبارت نادرست:

ب) پدیده‌های طبیعی می‌توانند به‌واسطه ارتباطی که با زندگی اجتماعی انسان پیدا می‌کنند به جهان اجتماعی راه یابند.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۱۹ تا ۲۲)

جامعه‌شناسی (۲)

۵۶- گزینه «۴»

(علی شکوری)
به ترتیب جهان انسانی است که محصول زندگی است و به بخش اجتماعی جهان انسانی جهان فرهنگی و به بخش فردی جهان انسانی جهان ذهنی می‌گویند. همچنین هر فرهنگ نوع خاصی از عقاید و خصوصیات ذهنی را در افراد به وجود می‌آورد و به همان نوع از عقاید و خصوصیات، اجازه بروز می‌دهد.
(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۴ تا ۶)

۵۷- گزینه «۴»

(باسین ساعری)
جهان تکوینی بر اساس حکمت و خواست خداوند سبحان با افراد و جوامع انسانی رفتاری حکیمانه دارد. (دیدگاه سوم)
بین علوم طبیعی و علوم انسانی تفاوتی وجود ندارد. (دیدگاه اول)
جهان تکوینی ماده خامی است که فرهنگ‌ها و جوامع مختلف در آن دخل و تصرف می‌کنند. (دیدگاه دوم)
(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۷ و ۸)

۵۸- گزینه «۲»

(مریم فسروی)
آدمی درباره مرگ و زندگی خود پرسش‌های بنیادینی دارد که باید به آن‌ها پاسخ داده شود. او علاوه بر نیازهای مادی و دنیوی نیازهای ابدی و معنوی دارد. فرهنگی که صرفاً متوجه نیازهای مادی و دنیوی انسان است و از نیازهای ابدی و معنوی او چشم‌پوشی می‌کند، بشر را به بحران‌های روحی و روانی گرفتار می‌سازد. فرهنگ جهانی باید از معنویت که ارزشی جهان شمول است برخوردار باشد.
فرهنگ جهانی باید در لایه‌های مختلف خود به ارزش عدالت معتقد و پایبند باشد تا از قطبی شدن جهان، بهره‌کشی ظالمانه برخی انسان‌ها و جوامع از برخی دیگر و در نتیجه پایمال شدن حقوق انسان‌ها جلوگیری کند و از تفرقه بین جوامع و تباہ شدن منابع و امکانات بشر پیشگیری کند.
برخی فرهنگ‌ها جبرگرا و غیرمسئول‌اند. آن‌ها نقش انسان‌ها در تعیین سرنوشتشان را انکار می‌کنند، قدرت مقاومت را از آدمیان می‌گیرند، آن‌ها را به موجوداتی منفعل تبدیل می‌کنند و زمینه نفوذ سلطه‌گران را فراهم می‌آورند. فرهنگ جهانی باید روحیه تعهد و مسئولیت را در انسان‌ها ایجاد کند تا زمینه گسترش و تحقق عقاید و ارزش‌های جهان شمول را فراهم آورد.
(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۱۵ تا ۱۷)

۵۹- گزینه «۲»

(آزیتا بیرقی)
قومی که در اثر تهاجم نظامی شکست می‌خورد ← به شرط حفظ هویت فرهنگی ← ضعیف شدن تدریجی قدرت نظامی مهاجم ← بدست آوردن استقلال سیاسی قوم مهاجم ← به شرط داشتن فرهنگ غنی و قوی قوم مغلوب ← هضم و جذب گروه مهاجم در فرهنگ شکست خورده
(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه ۲۱)

۶۰- گزینه «۳»

(سید آرش مرتضائی‌فر)
در استعمار قدیم، استعمارگران حضور مستقیم و آشکار دارند، اما در استعمار نو استعمارگران پنهان و مجربان آشکارند. در استعمار فرانو، استعمارگران و مجربان هر دو پنهان‌اند.
(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه ۲۵)

روان‌شناسی

۶۱- گزینه «۳»

(کنکور سراسری ۱۴۰۰)
فرضیه‌ها، در صورت پذیرفته شدن، به قانون یا اصل تبدیل می‌شوند.
تشریح سایر گزینه‌ها:
گزینه «۱»: مجموعه‌ای منسجم از اصول و قوانین علمی درباره یک موضوع، نظریه را شکل می‌دهند.

گزینه «۲»: فرضیه، پاسخ اولیه پژوهشگران به مسئله‌های علمی است.

گزینه «۴»: دانشمندان فرضیه‌ها را می‌سنجند تا به درستی آن‌ها پی ببرند و در صورت تأیید به عنوان یک اصل یا قانون پذیرفته می‌شوند.
(روان‌شناسی، روان‌شناسی، تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۲ و ۱۳)

۶۲- گزینه «۴»

(مهمرب میبویی)
بررسی درستی و نادرستی هر گزینه:
گزینه «۱»: نشانه‌ای مبنی بر تأیید شده بودن فرضیه‌ها وجود ندارد؛ بنابراین این فرضیه‌ها هنوز به اصل یا قانون تبدیل نشده‌اند.
گزینه «۲»: برای اینکه با مجموعه‌ای از فرضیه‌ها بتوان یک نظریه ساخت، نیازمند این هستیم که اولاً فرضیه‌ها تأیید شوند (تبدیل به اصل یا قانون شوند) و ثانیاً مربوط به یک موضوع باشند (نه موضوعات گوناگون و نامرتبط). فرضیه‌های موجود در صورت سؤال همگی مربوط به افسردگی هستند و برای تشکیل یک نظریه، تنها نیازمند تأیید شدن هستند.
گزینه «۳»: پذیرفته شدن یک فرضیه به معنای معتبر بودن آن نیز هست چراکه این دو یک معنا را می‌رسانند؛ اما معتبر بودن یک فرضیه و پذیرفته شدن آن لزوماً به معنای درست و واقعی بودن آن نیست.
گزینه «۴»: مراحل علم تجربی پیوستگی دارند و هر مرحله پیش‌نیاز مرحله بعدی است. بنابراین برای فرضیه‌سازی حتماً باید مسئله‌ای وجود داشته باشد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی، تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۲ و ۱۳)

۶۳- گزینه «۴»

(همیدرضا تولکی)
اینکه تحت چه شرایطی یک پدیده اتفاق می‌افتد، حاکی از پیش‌بینی آن پدیده است و شرط لازم برای پیش‌بینی، فهم ماهیت و علل آن پدیده است؛ یعنی توصیف و تبیین.

تنها گزینه «۴» است که به تبیین اشاره دارد و سایر گزینه‌ها مرتبط نیستند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی، تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

۶۴- گزینه «۲»

(ممبر رضا توکلی)

بررسی عبارت‌ها:

عبارت اول: مشاهده و تجربه ارکان روش علمی هستند و چیزی به لحاظ تجربی مطالعه می‌شود که مشاهده‌پذیر باشد.

عبارت دوم: نظریات تجربی، خود متکی بر نظریات و مبانی غیرتجربی هستند.

عبارت سوم: تفاوت مواجهه دانشمند با فردی عادی، در نظام‌دار بودن و قاعده‌مندی است.

عبارت چهارم: تعریف کردن مفاهیم در علم باید به روش عملیاتی باشد تا در همه برداشت یکسان یا تقریباً یکسانی ایجاد کند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۶ تا ۱۹)

۶۵- گزینه «۴»

(مهسا عفتی)

- پژوهش‌های دانشمندان با «طرح مسئله» شروع می‌شود.

- دانشمند با طرح مسئله، موقعیت‌های ناشناخته و مجهول را شناسایی می‌کند و سپس با روش‌های تجربی، سعی می‌کند تا به آن‌ها پاسخ بدهد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۲ و ۱۸)

۶۶- گزینه «۲»

(مهسا عفتی)

علل به‌وجود آمدن نظام باورهای افراد بیان شده که بیانگر مفهوم تیبیین است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه ۱۳)

۶۷- گزینه «۳»

(ممبر رضا توکلی)

گزینه «۱» به مفهوم ادراک، گزینه «۲» به مفهوم احساس، گزینه «۳» به مفهوم حل مسئله (یکی از اقسام تفکر) و گزینه «۴» به مفهوم حافظه اشاره دارد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۳)

۶۸- گزینه «۱»

(ممبر مبینی)

بررسی عبارت‌ها:

عبارت اول درست است؛ روان‌شناسی نوین برای بیان چرایی (تیبیین) موضوعات با واژه «شناخت» بسیار سروکار دارد.

عبارت دوم نادرست است؛ فرایند تفسیر و معنابخشی برای محرک‌های انتخاب شده انجام می‌شود.

عبارت سوم درست است؛ تفکر شامل استدلال، قضاوت، حل مسئله و تصمیم‌گیری است.

عبارت چهارم نادرست است؛ پردازش ادراکی و مفهومی لزوماً به شناخت پایه و عالی ارتباط ندارند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۳)

۶۹- گزینه «۱»

(ممبر مبینی)

بررسی عبارت‌های هر گزینه:

گزینه «۱»: درست (هدف علم روانشناسی همانند سایر علوم تجربی، توصیف، تبیین، پیش‌بینی و کنترل موضوع پژوهش است.)- نادرست (مشاهده یکی از روش‌های اصلی جمع‌آوری اطلاعات است نه روش اصلی).

گزینه «۲»: درست (در علم روانشناسی قبل از مطالعه و بررسی هر موضوعی، باید ابتدا آن را توصیف (بیان روشن و تا حد ممکن دقیق از چپستی مفهوم) کنیم.) - درست (محقق در روش مصاحبه بر اساس پاسخ‌های دریافت کرده، پرسش بعدی خود را معلوم و مصاحبه را هدایت می‌کند).

گزینه «۳»: نادرست (دانشمندان سعی می‌کنند تا در توصیف موضوعات و پدیده‌های مختلف، دقیق و بی‌طرف باشند. با وجود این، روانشناسان همانند سایر دانشمندان علوم تجربی، غالباً تحت تأثیر پیش‌فرض‌ها، نظریات پذیرفته شده در هر علم، ارزش‌ها و همچنین جهت‌گیری‌های موجود در ذهن خویش هستند که این امر، بر مشاهده و دقت آن‌ها تأثیر جدی می‌گذارد.)- نادرست (موضوعی که با مشاهده قابل بررسی نباشد، ممکن است با پرسش‌نامه نیز قابل مطالعه نباشد و نیازمند مصاحبه و یا آزمون باشد).

گزینه «۴»: نادرست (برای کنترل بیش‌فعالی نیازمند توصیف، تبیین و پیش‌بینی آن هستیم. بنابراین توصیف برای کنترل بیش‌فعالی لازم است، ولی کافی نیست.)- درست (آزمون‌ها در دفعات متعدد اجرا باید نمره یکسان یا تقریباً یکسانی به ما بدهند).

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۴، ۲۷ و ۲۸)

۷۰- گزینه «۳»

(ممبر رضا توکلی)

بررسی عبارت‌ها:

- آزمون‌ها باید همان متغیری را بررسی کنند که برای آن ساخته شده‌اند.

- مصاحبه برخلاف گفت‌وگوی معمولی، هدفمند و سازمان‌یافته است.

- فرد در پرسش‌نامه‌ها، افکار و رفتار خود را گزارش می‌دهد و نمره‌گذاری می‌شود.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۲۷ و ۲۸)

عربی زبان قرآن (۳) و (۱)

۷۱- گزینه «۲»

(فاطمه منصوره فاکری)

«الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي»: ستایش از آن خدایی است که (رد گزینه «۳») / «خَلَقَ»: آفرید، خلق کرد (رد گزینه‌های «۱» و «۴») / «السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ»: آسمان‌ها و زمین (رد گزینه «۴») / «جَعَلَ»: قرار داد / «الظُّلُمَاتِ»: تاریکی‌ها / «التَّوْرَ»: روشنایی (رد گزینه‌های «۱» و «۴»)

(ترجمه)

۷۲- گزینه «۴»

(ولی برهی - ابهر)

«يُحْيِرُنِي»: مرا حیران می‌کند (رد گزینه «۱») / «أَنَّهُ جَرِمَ صَغِيرًا»: که او پیکر کوچکی است (رد گزینه «۳») / «يَنْظُرُ... يَعْلَمُ»: (معمولاً فعل شرط به صورت مضارع التزامی و جواب شرط به صورت مضارع اخباری ترجمه می‌شود): بنگردد... می‌داند (رد گزینه «۱») / «أَنْ تَ»: که (رد گزینه «۳») / «العالم الأكبر»: (معرفه) جهان بزرگتر (رد گزینه «۲») / «قَدْ انطوى فيه»: در او به هم پیچیده شده است (رد گزینه «۲»)

(ترجمه)

۷۳- گزینه «۴»

(عمار تابهش)

«كَانَ ... يُمارسون»: (ماضی استمراری) انجام می‌دادند (رد گزینه «۲») / «نشاطاً خراً»: (موصوف و صفت نکره) یک فعالیت آزاد، فعالیت آزاده (رد گزینه «۱») / «المرفق العامة»: تأسیسات عمومی (رد گزینه «۳») عبارت «دانش‌آموزان بودند که...» در گزینه «۳» نیز نادرست است.

(ترجمه)

۷۴- گزینه «۳»

(مرتضی کاظم شیروزی)

«صحيح أن»: درست است که / «الناس»: مردم (رد گزینه «۴») / «قَدْ خَلَقُوا»: آفریده شده‌اند (رد گزینه «۴») / «مِنْ طِينٍ»: از تکه گلی، از یک تکه گل / «قیمتیم»: ارزش آن‌ها (رد گزینه‌های «۲» و «۴») / «إِنَّمَا»: فقط، تنها (رد گزینه‌های «۱» و «۴») / «أعمالهم الصالحة»: کارهای نیکشان (رد گزینه «۲») / «أهل العلم»: اهل دانش / «مِنْهُمْ»: از میان آنان (رد گزینه‌های «۲» و «۴») / «أحياء»: (جمع حی) زنده / «لَا يَموتون أبداً»: هیچ‌گاه نمی‌میرند (رد گزینه‌های «۱» و «۴»؛ در گزینه «۱»، اجزای جمله جابه‌جا ترجمه شده‌اند.)

(ترجمه)

۷۵- گزینه «۳»

(روح الله گلشن)

«يقدر علی تزیين»: قادر به زینت‌دادن است، قادر است به تزئین، می‌تواند زینت دهد (رد گزینه «۲») / «أنجم كالذرر المنتشرة»: ستارگانی همچون مرواریدهای پراکنده (دقت کنید «المنتشرة»: پراکنده «الذرر» است نه «أنجم» (رد گزینه «۴») / «ما أقدّر»: چه (چقدر) توانمند (قادر) است (رد گزینه «۱») / «هذا»: این (در گزینه «۲» ترجمه نشده است.)

(ترجمه)

۷۶- گزینه «۳»

(مصطفی قزیمی فردر)

«أعمال حسنة» یک ترکیب وصفی است که نادرست ترجمه شده است؛ ترجمه صحیح عبارت: قطعاً ارزش هر انسانی به کارهای خوبی است که آن‌ها را انجام می‌دهد!

نکات مهم درسی:

(۱) به ترجمه این دو فعل دقت کنید:

قامَ (يقوم): ایستاد / قامَ بِ (يقومُ بِ): اقدام کرد، انجام داد

(۲) فعل ماضی بعد از «إِنَّ» غالباً به صورت مضارع التزامی ترجمه می‌شود:

و إن ماتوا: اگرچه بمیرند، حتی اگر بمیرند

(۳) خبر اگر به صورت جمع آمده باشد، معمولاً مفرد ترجمه می‌شود:

أهل العلم أحياء: اهل دانش، زنده‌اند

(ترجمه)

۷۷- گزینه «۳»

(ولی برهی - ابهر)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ضمیر متصل «كَمْ» ترجمه نشده است، در این گزینه «أَنعَم» نیز جمع است که به صورت مفرد ترجمه شده است.

گزینه «۲»: «مَنْ» با توجه به فعل پس از آن، که به صورت جمع مذکر غایب آمده است، باید جمع (کسانی که) ترجمه شود.

گزینه «۴»: «سبع» عدد اصلی است که به صورت ترتیبی ترجمه شده و نادرست است؛ ترجمه درست به صورت «هفت اتاق» می‌باشد.

(ترجمه)

۷۸- گزینه «۲»

(عمار تابهش)

«این کارمندان»: هؤلاء الموظفون (رد سایر گزینه‌ها؛ به کار بردن «هذا» که مفرد است، برای «الموظفون» که جمع است، درست نیست؛ از طرف دیگر، با توجه به مفرد بودن «این» در عبارت فارسی، اسم بعد از اسم اشاره، باید «ال» دار بیاید) / «در سالن فرودگاه»: في قاعة المطار / «کار خواهند کرد»: سَيَعْمَلُونَ، سَيَسْتَعْمَلُونَ

(ترجمه)

۷۹- گزینه «۱»

(محمود باذرین - یاسوج)

عبارت صورت سؤال (هرکس دشمنی بکارد، زیان درو می‌کند) و موارد «۱»، «۳» و «۴» به این مفهوم اشاره دارند که: «نتیجه بدی به خود شخص باز می‌گردد».

ترجمه عبارت سوم: هرکس آتش فتنه را برافروزد، (خودش) در آن می‌سوزد!

ترجمه عبارت چهارم: هرکس برای برادرش چاهی بکند، (خودش) در آن می‌افتد!

(مفهوم)

ترجمه متن درک مطلب:

پدر و مادر حق بزرگی بر فرزندانند دارند، زیرا خداوند آنان را سببی برای وجود ایشان در این زندگی قرار داده است، و چون آنان در راه تربیت، نگهداری و مراقبت از فرزندان از زمانی که به دنیا می‌آیند تا وقتی که بزرگ شوند، سختی کشیده‌اند. خداوند در ذکر حکیم (قرآن) حق ایشان را با حق خود قرین ساخته است، پس خدای بلندمرتبه فرموده است: و پروردگارت حکم کرده است که جز او را نپرستید و به پدر و مادر نیکی کنید. و به همین خاطر، وقتی که مردی نزد پیامبر (ص) آمد و از ایشان پرسید: سزاوارترین مردم به رفتار نیک چه کسی است؟ پیامبر به او جواب داد: مادرت! و آن را سه مرتبه تکرار کرد و در مرتبه چهارم گفت: سپس پدرت! ما باید از میان کارها، چیزی را برای پدر و مادر ارائه کنیم که ایشان را خشنود کند و آنان را خوشبخت گرداند، پدر و مادر بر ما حق نگهداری بهداشتی و تأمین نیازهای زندگی روزانه را دارند، و بر ما (این حق را) دارند که به خوبی با آنان صحبت کنیم، پس صداهایمان را در هنگام صحبت با آنان بالا نمی‌بریم و به آن‌ها حرفی نمی‌زنیم که آزرده‌شان کند!

۸۰- گزینه ۳

(سید ممبرعلی مرتضوی)

فرزندان باید پدر و مادر خویش را گرامی بدارند....

در گزینه ۳: «زیرا آنان فرزندان را خوشبخت گردانند!» نادرست است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «به دلیل رنج‌هایشان در زندگی!»

گزینه ۲: «به دلیل به دنیا آوردن فرزندان!»

گزینه ۴: «زیرا پدر و مادر به تربیت ایشان اقدام نمودند!»

(درک مطلب)

۸۱- گزینه ۴

(سید ممبرعلی مرتضوی)

«نیکی به پدر و مادر در همه حالت‌ها و تأمین نیازهایشان بر ما واجب است!» صحیح است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «هرگاه فرزندان بزرگ شوند، پدر و مادر کاری برایشان انجام نمی‌دهند!» نادرست است.

گزینه ۲: «وظیفه ماست که از کارها چیزی را انجام ندهیم مگر آن چه که پدر و مادر را آزرده می‌کند!» نادرست است.

گزینه ۳: «فرزندان باید پدر و مادر خویش را حتی در معصیت آفریننده و پیامبرش، اطاعت نمایند!» نادرست است.

(درک مطلب)

۸۲- گزینه ۳

(سید ممبرعلی مرتضوی)

«به او جواب داد: مادرت! و آن را سه مرتبه تکرار کرد»، کدام مورد از متن استنباط نمی‌شود؟

عبارت «کم کردن از ارزش پدر» صحیح نیست.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «نگهداری از مادر و رفتار با او به مهربانی!»

گزینه ۲: «جایگاه مادر و منزلت بالای وی!»

گزینه ۴: «تأکید پیامبر بر موضوع!»

(درک مطلب)

۸۳- گزینه ۲

(سید ممبرعلی مرتضوی)

«الماضی الإستمراری» نادرست است. «قد + فعل ماضی» معنای «ماضی نقلی» می‌دهد.

(تحلیل صرفی و اعراب)

۸۴- گزینه ۴

(سید ممبرعلی مرتضوی)

«جمع سالم للمؤنث» نادرست است. «أصوات» جمع مکسر «صوت» است.

(تحلیل صرفی و اعراب)

۸۵- گزینه ۴

(امیرحسین شکوری)

«لاعبین» جمع مذکر سالم است، پس حرف نون باید علامت فتحه بگیرد: لاَعبین

(فیض حرکات)

۸۶- گزینه ۳

(سید ممبرعلی مرتضوی)

با توجه به فعل «یؤمنون»، باید اسمی در جای خالی اول قرار بگیرد که بتواند مفهوم جمع را برساند (رد گزینه ۲). در جای خالی دوم هم مثل «یؤمنون»، نیاز به یک فعل جمع داریم (رد گزینه‌های ۱ و ۴). با توجه به فعل‌های جمله، ضمیر متصل نیز باید به صورت جمع بیاید (رد گزینه‌های ۲ و ۴).

ترجمه عبارت تکمیل شده: کسانی که به خدا و روز قیامت ایمان دارند و کارهای شایسته انجام می‌دهند، خداوند آنان را از آتش نجات می‌دهد!

نکات مهم درسی:

«آلذی» به معنی «کسی که» برای مفرد و «الذین» به معنی «کسانی که» برای جمع استفاده می‌شود، اما دقت کنید «من» در جملات مختلف، هم می‌تواند معنای مفرد (کسی که) و هم جمع (کسانی که) داشته باشد.

(قواعد فعل)

۸۷- گزینه ۲

(روح‌الله گلشن)

صورت سؤال، حرف نونی (ن) را می‌خواهد که حرکتش ثابت باشد، پس باید دنبال اسم «مثنی» یا «جمع مذکر سالم» باشیم؛ چون حرکت حرف «ن» در اسامی مثنی (ان، ین) همواره «کسره» (ب) و در اسامی جمع مذکر سالم (ون، ین) همواره «فتحه» (ب) می‌باشد؛ در نتیجه حرکت آن در این اسامی همیشه ثابت است.

در گزینه ۲، «المُرافقون» جمع مذکر سالم است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «التعاون» اسمی مفرد است.

گزینه «۳» و «۴»: «میادین» و «إخوان» هر دو جمع مکسر هستند.

(قواعد اسم)

۸۸- گزینه «۳»

(آیدین مصطفی زاده)

«الواحدة: یک» با این که وزنی شبیه اعداد ترتیبی دارد، جزء اعداد شمارشی

(اصلی) محسوب می‌شود.

در سایر گزینه‌ها، اعداد از نوع ترتیبی هستند.

(عذر)

۸۹- گزینه «۲»

(همیرشا قانراهمینی - اصفهان)

در گزینه «۲»، «ستة» (عدد شش اصلی) مضاف و معدود آن (مُمرّضین)

مضاف‌الیه است. فراموش نکنید که معدود اعداد سه تا ده، مضاف‌الیه است و

به صورت جمع می‌آید.

نکات مهم درسی:

۱) هرگاه عدد ترتیبی بعد از اسم (معدود) بیاید، نقش صفت را برای اسم

قبل از خود دارد.

۲) هرگاه عدد اصلی یک و دو (واحد و اثنان) بعد از اسم (معدود) بیاید،

نقش صفت را برای اسم قبل از خود دارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «الثامن: هشتم» عدد ترتیبی است و نقش صفت را برای اسم

قبل از خود دارد و مضاف نیست و مضاف‌الیه ندارد.

گزینه «۳»: «تِسعون: ۹۰» عدد اصلی است و مضاف نیست و مضاف‌الیه

ندارد.

گزینه «۴»: «اثنان: ۲» عدد اصلی است و نقش صفت را برای اسم قبل از

خود دارد و مضاف نیست و مضاف‌الیه ندارد.

(عذر)

۹۰- گزینه «۱»

(مهمد کریمی نیا - رفسنجان)

معدود اعداد «۱۱» تا «۹۹» به صورت مفرد و منصوب می‌آید: خمس و

خمسون قریة

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: معدود اعداد «۱۳» تا «۱۹» به صورت مفرد و منصوب می‌آید:

ثلاثة عشر کتاباً علمياً

گزینه «۳»: معدود اعداد یک و دو اصلی «واحد» و «اثنان» قبلشان می‌آید:

تلمیذ واحد

گزینه «۴»: معدود اعداد «۳» تا «۱۰» به صورت جمع و مجرور می‌آید: ستة

مواطنين

(عذر)

تاریخ (۳)**۹۱- گزینه «۱»**

(کتکور، قارج از کشور، ۱۴۰۱)

گسترش کشفیات باستان‌شناسی در ایران، منابع نوینی را پیش روی مورخان قرار داد و زمینه تحولی عمیق و اساسی را در تاریخ‌نگاری فراهم آورد.

(تاریخ (۳)، تاریخ‌نگاری و منابع دوره معاصر، صفحه ۴)

۹۲- گزینه «۴»

(مهمدمعری یعقوبی)

محمدحسن‌خان اعتمادالسلطنه، از مورخان عصر قاجار، یکی از چهره‌های برجسته فرهنگی این دوره بود که به ریاست دارالترجمه همایونی برگزیده شد. او اگرچه تاریخ‌نویسی درباری بود، گام‌های بلندی در حوزه تاریخ‌نویسی عصر قاجار برداشت و سعی کرد آثار خود را تا حدودی از پرده‌پوشی‌ها و مداحی‌های رایج مورخان رسمی دور سازد. وی در یکی از آثارش به نام صدرالتواریخ، امیرکبیر را ستایش می‌کند.

(تاریخ (۳)، تاریخ‌نگاری و منابع دوره معاصر، صفحه‌های ۳ و ۴)

۹۳- گزینه «۳»

(مهمد ملک‌آزباری زاده)

بینش تاریخ‌نگاری جدید در کتاب تاریخ بیداری ایرانیان نوشته میرزا محمد ناظم‌الاسلام کرمانی (۱۲۸۰-۱۳۳۷ ق.) پدیدار شده است. نویسنده این کتاب ضمن توجه به مردم، نقش طبقات اجتماعی مختلف را در انقلاب مشروطه نشان داده است.

(تاریخ (۳)، تاریخ‌نگاری و منابع دوره معاصر، صفحه ۶)

۹۴- گزینه «۲»

(میلاد هوشیار)

در شیوه تاریخ‌نگاری معاصر، تاریخ‌نویسان و پژوهشگران با استفاده از روش تحقیق علمی، بهره‌برداری از منابع و اسناد و مدارک معتبر و گزینش و نقد آن‌ها، رویدادهای تاریخی را ارزیابی می‌کردند و یافته‌های علمی خود را با زبانی ساده و به دور از تکلف می‌نوشتند.

(تاریخ (۳)، تاریخ‌نگاری و منابع دوره معاصر، صفحه ۶)

۹۵- گزینه «۳»

(زهرا دامیار)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: پس از پیروزی انقلاب اسلامی، نشریات عمومی و تخصصی از تنوع و عمق بسیار بالایی برخوردار شدند.

گزینه «۲»: پس از قاجار و در دوره‌های بعد فعالیت‌های مطبوعاتی نوسان داشته است.

گزینه «۴»: پس از پیروزی انقلاب مشروطه، نشریات رشد سریعی پیدا کردند.

(تاریخ (۳)، تاریخ‌نگاری و منابع دوره معاصر، صفحه ۱۲)

تاریخ (۱)

۹۶- گزینه «۴»

(کنکور قاجار از کشور ۱۴۰۰)
برخی از وقایع نویسان به عنوان منشی در خدمت شاهان و حاکمان بودند. علاوه بر این، بعضی از مورخان درباری به اسناد و مدارک دولتی دسترسی داشتند و می‌توانستند از آن‌ها برای ثبت و نگارش رویدادها استفاده کنند. (تاریخ (۱)، تاریخ‌شناسی، صفحه ۵)

۹۷- گزینه «۲»

(زهرا دامپار)
مراحل انجام پژوهش در تاریخ:
۱- انتخاب موضوع ۲- تدوین پرسش‌های تحقیق ۳- شناسایی منابع ۴- گردآوری و تنظیم اطلاعات ۵- تحلیل و تفسیر اطلاعات ۶- گزارش یافته‌های پژوهش
مورخ در مرحله شناسایی منابع، میزان اعتبار، دقت و صحت آن‌ها را ارزیابی می‌کند.
محقق در مرحله تحلیل و تفسیر اطلاعات، به دنبال شواهد و مدارکی است که به گونه‌های گذشته را بازسازی و تفسیر کند. (تاریخ (۱)، تاریخ‌شناسی، صفحه‌های ۶ و ۷)

۹۸- گزینه «۲»

(مهم‌مهری یعقوبی)
تشریح عبارت‌های نادرست:
ب) رومیان در آغاز، گاه‌شماری دقیقی نداشتند؛ به همین دلیل در سال ۴۶ ق.م امپراتور روم (ژولیوس سزار) دستور داد گاه‌شماری رومی براساس گاه‌شماری مصری اصلاح شود.
ت) گاه‌شماری خورشیدی - قمری بابلی در قلمرو هخامنشیان رواج داشت. در دوره اشکانیان، گاه‌شماری‌های بابلی، سلوکی و اوستایی متداول بود. پس گاه‌شماری بابلی در دوره اشکانیان نیز از رونق نیافتاد و همچنان متداول بود.
تکته مهم درسی:
مردمان بین‌النهرین و مصریان باستان، در تنظیم و تدوین گاه‌شماری پیشگام بودند. در بین‌النهرین و به‌خصوص در میان بابلی‌ها، گاه‌شماری خورشیدی - قمری رایج بود. مصریان نیز گاه‌شماری خورشیدی دقیق و منظمی داشتند. (تاریخ (۱)، تاریخ‌شناسی، صفحه‌های ۱۳ تا ۱۵)

۹۹- گزینه «۳»

(مهمر ملک‌آبادی زاده)
مصریان باستان نیز گاه‌شماری دقیق و منظمی داشتند. آنان سال را ۳۶۵ و یک چهارم شبانه‌روز محاسبه می‌کردند. در گاه‌شماری مصری، سال به ۱۲ ماه ۳۰ روزه تقسیم می‌شد و پنج روز اضافی، به آخر ماه دوازدهم افزوده می‌شد. همچنین برای محاسبه یک چهارم شبانه‌روز اضافی، هر چهار سال یک روز به سال می‌افزودند و به قولی کبیسه می‌گرفتند. (تاریخ (۱)، تاریخ‌شناسی، صفحه‌های ۱۳ تا ۱۵)

۱۰۰- گزینه «۲»

(پواد میربلوکی)
حفاری، یکی از مراحل حساس کار باستان‌شناسان و نیازمند دانش، تجربه و دقت فراوان است؛ چرا که ممکن است با کوچک‌ترین اشتباه، آسیب بزرگی به آثار و بناهای تاریخی در حال کاوش وارد شود. (تاریخ (۱)، تاریخ‌شناسی، صفحه ۲۵)

تاریخ (۲)

۱۰۱- گزینه «۲»

(مهم‌مهری یعقوبی)
ابزارها و وسایل دست‌ساخته انسان اعم از انواع پوشاک، جواهرات، ابزارهای کشاورزی، ظروف، وسایل حمل و نقل، اشیای هنری مثل مجسمه‌ها، تابلوهای نقاشی، سازهای موسیقی، جنگ‌افزارها، وسایل خانگی و در مجموع، تمام دست‌ساخته‌های انسانی بازمانده از گذشته، اطلاعات بسیار مفیدی برای بازآفرینی گذشته، در اختیار مورخان می‌گذارند.

تکته مهم درسی:

مخوطه‌ها و بناهای تاریخی، به مورخان، برای فهم عمیق‌تر و بازسازی دقیق‌تر گذشته‌ها کمک می‌کنند.

(تاریخ (۲)، تاریخ‌شناسی، صفحه‌های ۲ تا ۴)

۱۰۲- گزینه «۲»

(مهمر ابوالسنی)
- کتاب تاریخ بیهقی اثر ابوالفضل بیهقی در تاریخ‌نویسان از مشهورترین تاریخ‌های سلسله‌ای است.
- از مشهورترین تکنگراری‌ها می‌توان به عجائب‌المقدور فی نوابت تیمور اثر ابن عربشاه درباره تیمور اشاره کرد.
- از مهم‌ترین تاریخ‌های عمومی می‌توان به تاریخ طبری تألیف محمدبن جریر طبری اشاره نمود.

(تاریخ (۲)، تاریخ‌شناسی، صفحه‌های ۴ تا ۷)

۱۰۳- گزینه «۴»

(کنکور سراسری ۹۹)
یکی از کارهای مورخان در نقد و سنجش اعتبار روایت‌کننده، تعیین فاصله زمانی و مکانی بین راوی و خبر است تا معلوم شود، روایت‌کننده خود مستقیماً شاهد وقوع رویدادی بوده و یا خبر آن را از دیگران نقل کرده است. **توجه:** سایر گزینه‌ها از معیارهای سنجش اعتبار و نقد یک روایت تاریخی است نه راوی تاریخی.

(تاریخ (۲)، تاریخ‌شناسی، صفحه‌های ۱۴ تا ۱۷)

۱۰۴- گزینه «۴»

(مهمر ملک‌آبادی زاده)
با توجه به ویژگی‌های مطرح شده در صورت سؤال، به ترتیب گزاره‌های «الف»، «ب» و «ج» با تاریخ‌نگاری ترکیبی، تحلیلی و روایی تناسب و هماهنگی دارد.

(تاریخ (۲)، تاریخ‌شناسی، صفحه‌های ۱۷ و ۱۸)

۱۰۵- گزینه «۳»

(میلاد باغ‌شیفی)
پس از آنکه سران قریش در جلب رضایت ابوطالب برای دست برداشتن از حمایت رسول خدا ناکام ماندند، تصمیم گرفتند بنی‌هاشم را تحت محاصره اجتماعی و اقتصادی قرار دهند.

(تاریخ (۲)، ظهور اسلام حرکتی تازه در تاریخ بشر، صفحه ۲۸)

جغرافیا (۳)

۱۰۶- گزینه «۳»

(فاطمه سقایی)

منظور از موقعیت یک شهر یا روستا، وضعیت آن سکونتگاه نسبت به پدیده‌های پیرامون خود و همچنین جایگاه آن در سطح ناحیه است. عبارت گزینه «۳»، درباره مقر و هسته اولیه سکونتگاه است. (بجغرافیا (۳)، بجغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه‌های ۳ و ۴)

۱۰۷- گزینه «۲»

(زهرا رامیار)

منظور از موقعیت، وضعیت آن سکونتگاه نسبت به پدیده‌های پیرامون خود و همچنین جایگاه آن در سطح ناحیه است. این پدیده‌ها و جایگاه ممکن است عوامل انسانی و طبیعی باشد. موقعیت یک سکونتگاه می‌تواند در ادامه حیات و گسترش و یا حتی نابودی و زوال آن نقش مهمی ایفا کند. برخی تغییرات محیط پیرامون، مانند رویدادهای سیاسی یا تغییرات آب‌وهوایی ممکن است موجب از دست رفتن موقعیت و اعتبار یک شهر یا انتقال آن به مکانی دیگر شود.

(بجغرافیا (۳)، بجغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه‌های ۲ تا ۴)

۱۰۸- گزینه «۱»

(فاطمه سقایی)

سلسله مراتب سکونتگاه‌ها یعنی رتبه‌بندی آن‌ها برحسب اهمیت؛ برای این منظور، سکونتگاه‌ها را براساس میزان جمعیت و عملکرد (خدماتی که ارائه می‌کنند) طبقه‌بندی می‌کنند.

(بجغرافیا (۳)، بجغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه ۷)

۱۰۹- گزینه «۴»

(فاطمه سقایی)

آستانه جمعیتی نفوذ، یعنی حداقل جمعیت یک منطقه که تقاضای کالا، خدمات یا عملکردی از یک سکونتگاه دارند.

(بجغرافیا (۳)، بجغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه ۹)

۱۱۰- گزینه «۴»

(مهمم ملک‌آبادی زاده)

در کشورهای نواحی آسیا و آفریقا، بخش عمده‌ای از رشد شهرنشینی به علت صنعتی شدن و توسعه کارخانه‌ها و یا رشد بخش خدمات و ورود این کشورها به تجارت جهانی و به دنبال آن مهاجرت فزاینده روستاییان به شهرها به منظور اشتغال و دستمزد بیشتر بوده است.

(بجغرافیا (۳)، بجغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه‌های ۱۰ و ۱۱)

جغرافیای ایران

۱۱۱- گزینه «۲»

(صفا ماضری)

امروزه بسیاری از جغرافی‌دانان اعتقاد دارند که جغرافیا آن قسمت از دانش بشری است که به انسان کمک می‌کند با ویژگی‌های طبیعی و انسانی و روابط بین آن‌ها در محیط آشنا شود و از آن‌ها در جهت بهبود زندگی خویش استفاده کند.

(بجغرافیای ایران، بجغرافیا پیوست، صفحه ۲)

۱۱۲- گزینه «۳»

(نگین الهیاری)

درک توان‌ها و استفاده از منابع برای رفع نیازها، شیوه‌ای معتدل و مؤثر برای تعامل انسان با محیط است.

(بجغرافیای ایران، بجغرافیا پیوست، صفحه ۵)

۱۱۳- گزینه «۳»

(مهمدموری یعقوبی)

الف) چه موقع، به روند زمانی موضوعات می‌پردازد.
ب) چطور، به بررسی سیر تکوین و تحول پدیده می‌پردازد.
پ) چرا، به علت وقوع پدیده می‌پردازد.
ت) چه کسی یا چه کسانی، روابط متقابل انسان و محیط را مورد توجه قرار می‌دهد.

(بجغرافیای ایران، بجغرافیا پیوست، صفحه ۸)

۱۱۴- گزینه «۲»

(مهمم ملک‌آبادی زاده)

گزاره‌های «الف» تا «د» به ترتیب با مراحل تدوین فرضیه، طرح سؤال و بیان مسئله، نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهادها و جمع‌آوری اطلاعات ارتباط دارد.

(بجغرافیای ایران، بجغرافیا پیوست، صفحه‌های ۹ تا ۱۲)

۱۱۵- گزینه «۳»

(زهرا رامیار)

الف) جمع‌آوری اطلاعات، مرحله سوم یک پژوهش جغرافیایی است. جغرافی‌دان تلاش می‌کند اطلاعات لازم را از منابع و روش‌های مختلف به دست آورد.

ب) پردازش اطلاعات، مرحله چهارم یک پژوهش جغرافیایی است. جغرافی‌دان پس از جمع‌آوری، استخراج و طبقه‌بندی اطلاعات مرحله پردازش و تجزیه و تحلیل اطلاعات را آغاز می‌کند.

ج) فرضیه‌سازی، مرحله دوم یک پژوهش جغرافیایی است. فرضیه‌ها نقش راهنما دارند و به فعالیت‌هایی که قرار است انجام شود جهت می‌دهند.

د) نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهادها، مرحله پنجم یک پژوهش جغرافیایی است. در این مرحله پژوهشگر با نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل اطلاعات، پاسخ مسئله پژوهش را می‌یابد.

(بجغرافیای ایران، بجغرافیا پیوست، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۲)

جغرافیا (۲)

۱۱۶- گزینه «۳»

(معمدرضا مسموری‌ها)

ناحیه، بخشی از سطح زمین است که ویژگی‌های جغرافیایی همگون و خاصی دارد؛ به طوری که با بخش‌های مجاور خود متفاوت است. انتخاب معیارها و ملاک‌ها برای تعیین حدود یک ناحیه، به هدف مطالعه و تحقیق جغرافی‌دان بستگی دارد.

(جغرافیا (۲)، نامه پیست؟، صفحه‌های ۴ و ۵)

۱۱۷- گزینه «۲»

(معمد ابوالسنی)

عبارات صورت سؤال به ترتیب مربوط به معیارهای ناحیه‌بندی با کمک عوامل «انسانی»، «طبیعی» و «طبیعی» است.

(جغرافیا (۲)، نامه پیست؟، صفحه‌های ۵ تا ۷)

۱۱۸- گزینه «۱»

(لنگور سراسری ۱۴۰۱)

انسان‌ها در محیط‌های طبیعی تغییراتی به وجود می‌آورند. آن‌ها برای زندگی و بهره‌برداری از محیط طبیعی از شیوه‌ها و ابزارهای متفاوتی استفاده می‌کنند و در نتیجه نواحی مختلفی را پدید می‌آورند یا نواحی طبیعی را تغییر می‌دهند.

(جغرافیا (۲)، نامه پیست؟، صفحه‌های ۱۱ تا ۱۴)

۱۱۹- گزینه «۳»

(معمرموری یعقوبی)

انسان‌ها با پیشرفت در دانش و تولید ابزار و فناوری بر محیط‌های طبیعی غلبه کرده و این محیط‌ها را در اختیار گرفته‌اند. محدودیت‌ها و موانع محیطی موجب می‌شود انسان‌ها برای کنترل محیط و شرایط خاص آن چاره‌اندیشی کنند و به ابداع ابزارهایی بپردازند.

(جغرافیا (۲)، نامه پیست؟، صفحه‌های ۱۱ تا ۱۴)

۱۲۰- گزینه «۲»

(معمد ملک‌آبازی زاده)

هر ناحیه کره زمین با دیگر نواحی مبادلات اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی و سیاسی دارد. نواحی بر روی یکدیگر تأثیر می‌گذارند. امروزه همه نواحی تحت تأثیر یکدیگرند؛ بنابراین نواحی با یکدیگر رابطه و کنش متقابل دارند.

(جغرافیا (۲)، نامه پیست؟، صفحه‌های ۱۱ تا ۱۴)

فلسفه دوازدهم

۱۲۱- گزینه «۴»

(مسین آفونری راهنمایی)

گزاره «بیرون از ذهن من یک انسان دیگر وجود دارد» هم شامل معرفت‌شناسی هم وجودشناسی می‌باشد. این گزاره بیان‌کننده وجود مستقل از ذهن است که به حیطة وجودشناسی مربوط می‌باشد. اما همین گزاره در عین حال، این پیام را نیز در بر دارد که انسان می‌تواند به آن موجودی که مستقل از ذهنش وجود دارد علم پیدا کند و آن را بشناسد که این مورد، مربوط به حیطة معرفت‌شناسی می‌باشد. (فلسفه دوازدهم، هستی و پیستی، صفحه ۲)

۱۲۲- گزینه «۳»

(فیروز نژادنیف - تبریز)

ممکن است که انسان به چیزی اشاره بکند و از وجود آن آگاه باشد اما به ماهیت آن علمی نداشته باشد و نداند که ماهیت آن چیست. مثلاً زمانی که کودک به یک حیوان ناشناخته اشاره می‌کند، لزومی ندارد که ماهیت آن را شناخته باشد.

بررسی گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: چیزهایی وجود دارند که ماهیت آن‌ها بر ما روشن نیست.

گزینه «۲»: پیستی هر شیء بیان‌کننده ذاتیات آن شیء است. اما هستی یا وجود از ذاتیات اشیا نیست.

گزینه «۴»: ممکن است چیزی وجود نداشته باشد، اما ماهیت داشته باشد؛ مانند ققنوس.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیستی، صفحه‌های ۲ تا ۴)

۱۲۳- گزینه «۱»

(علیرضا نصیری)

دو مفهوم مغایر، از موجودات واحد، قابل استنباط است: (۱) وجود یا هستی و (۲) ماهیت یا پیستی. وجود، وجه مشترک تمام موجودات است. (بدیهی است که موجودات وجود دارند!) اما ماهیت وجه اختصاصی آن‌هاست. به این معنی که وجود در همه موجودات مشترک است، اما ماهیت آن‌ها با هم تفاوت می‌کند. یعنی نمی‌توان موجودی را فرض کرد که وجود نداشته باشد! چون در این صورت اجتماع نقیضین رخ خواهد داد. (رد گزینه «۴») یک موجود، انسان است و دیگری اسب و دیگری درخت! بنابراین ماهیت است که جنبه اختصاصی موجودات است و آن‌ها را از یکدیگر متمایز می‌کند. بنابراین نمی‌شود گفت که موجودات دو جنبه اختصاصی دارند. (رد گزینه «۲»)

همانطور که گفته شد، این دو مفهوم با هم مغایرت مفهومی دارند، اما در مصداق، واحدند. یعنی یک انسان که در جهان خارج وجود دارد، به صورت توأمان، هم مصداق وجود است و هم مصداق انسان و نمی‌شود وجود انسان را از ماهیت انسان، در مصداق خارجی‌اش تمایز بخشید، بلکه این تمایز در ذهن است که ایجاد می‌شود. در نتیجه نمی‌شود گفت که میان دو مفهوم مغایر وجود و ماهیت نسبت تباین برقرار است، چون تباین مربوط به مصداق خارجی است، نه مفاهیم. (رد گزینه «۳»)

قضیه «انسان شاعر، سواد خواندن و نوشتن دارد.» نه تنها بی‌نیاز از دلیل نیست، بلکه ضروری نیز نیست و عقل از پذیرش خلاف و نقیض آن ابایی ندارد. مثلاً می‌توان شاعری را فرض کرد که اصلاً سواد خواندن و نوشتن نداشته باشد. مانند بسیاری از شعرای عصر جاهلیت در اعراب که خواندن و نوشتن بلد نبودند!

در نتیجه قضیه «قطر مربع از ضلع آن بزرگ‌تر است.» از نظر نیازمندی به دلیل، با قضیه «هر حیوانی، متحرک به اراده است.» متفاوت است (اولی نیازمند دلیل و دومی بی‌نیاز از دلیل است). و از نظر ضروری بودن، با قضیه «انسان شاعر، سواد خواندن و نوشتن دارد.» متفاوت است. (چون اولی ضروری است و دومی غیرضروری).

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیوستی، صفحه‌های ۴ تا ۲)

(عمیر سوریان)

۱۲۷- گزینه «۳»

حمل خود یک مفهوم یا تعریف حقیقی‌اش یا اجزای تعریف حقیقی‌اش بر آن بی‌نیاز از دلیل است و سایر حمل‌ها به دلیل نیاز دارد. این‌که زمین دارای جاذبه است، یک حمل نیازمند دلیل است، زیرا در تعریف «زمین» از مفهوم «دارای جاذبه بودن» استفاده نشده است. بنابراین باید در گزینه‌ها به دنبال حمل نیازمند به دلیل باشیم.

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: بی‌نیاز از دلیل است، زیرا تعریف جسم، «شیء (جوهر) ممتد در سه بعد» است.

گزینه «۲»: وجودشناسی در ذات خود فلسفه است و در نتیجه این حمل نیازمند دلیل نیست.

گزینه «۳»: به دلیل نیاز دارد، زیرا محمول، جزء تعریف آب نیست. تعریف آب، مایع بی‌رنگ، بی‌بو و بی‌مزه است و دلیل شور نبودن آب این است که اگر شور بود، بامزه می‌شد و این با تعریف آب سازگار نیست.

گزینه «۴»: از آن جایی که «عدم» و «نیستی» مترادف هستند، بنابراین حمل یکی بر دیگری، حمل یک مفهوم بر خودش است و در نتیجه نیازمند دلیل نیست.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیوستی، صفحه‌های ۵)

(فیروز نژادنیف - تبریز)

۱۲۸- گزینه «۳»

در قضیه «مثلث ۱۸۰ درجه است» حمل ۱۸۰ درجه بر مثلث حمل شایع صناعی است و نیازمند دلیل است. در قضیه «انسان موجود است» نیز حمل موجود بر انسان حمل شایع صناعی و در نتیجه نیازمند دلیل است.

در بقیه گزینه‌ها محمول ذاتی موضوع بوده و حمل، اولی ذاتی می‌باشد.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیوستی، صفحه‌های ۵)

در نهایت باید گفت که به خاطر مغایرت مفهومی وجود و ماهیت، این دو مفهوم از نظر مفهومی ملازمه‌ای با هم ندارند. یعنی می‌توان ماهیتی را تصور کرد که وجود خارجی نداشته باشد، مثلاً ماهیت «سیمرغ» که علی‌الحساب موجود نیست و به همین خاطر، گزینه «۱» جواب صحیح این تست خواهد بود.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیوستی، صفحه‌های ۴ تا ۲)

۱۲۴- گزینه «۲»

(مهمر رضایی‌بغا)

وجود و ماهیت دو مفهوم ذهنی از «یک چیز در عالم واقعیت» است. یعنی در ذهن است که وجود و ماهیت مغایرت دارند، اما در عالم خارج، اتحاد و وحدت مصداقی دارند و دو چیز به نام‌های وجود و ماهیت در واقعیت نداریم، بلکه تنها یک چیز به نام آب داریم که وجود دارد.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیوستی، صفحه‌های ۴ تا ۲)

۱۲۵- گزینه «۱»

(مهمر رضایی‌بغا)

زمانی نمی‌توان از دلیل حمل سؤال کرد که محمول قضیه، ذاتی و جزء تعریف موضوع باشد. در گزینه «۱»، «انسان جسم است»، چون جسم بودن ذاتی انسان است، پس حمل آن نیاز به دلیل ندارد. در گزینه «۲»، «مثلث قائم‌الزاویه است» چون قائم‌الزاویه بودن برای مثلث ذاتی نیست، پس حمل آن، نیازمند دلیل است. در گزینه «۳»، «شکل دوزنقه است» چون دوزنقه بودن برای شکل ذاتی نیست، پس حمل آن، نیاز به دلیل دارد. در گزینه «۴»، «انسان مرد است»، چون مرد بودن برای انسان ذاتی نیست، پس حمل آن، نیازمند دلیل است.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیوستی، صفحه‌های ۵)

۱۲۶- گزینه «۴»

(علیرضا نمیری)

در ابتدا باید بگوییم که حملی ضروری است که از لحاظ عقلی، نتوان بر خلاف آن را تصور نمود. یعنی در واقع عقل از پذیرش خلاف قضایای ضروری ابا و اجتناب دارد. همچنین، حملی بی‌نیاز از دلیل است که محمول آن، عین موضوع‌اش یا جزء آن باشد. مثلاً حمل صورت گرفته در قضیه «انسان انسان است.» یا «انسان حیوان است.» بی‌نیاز از دلیل است چون محمول آن در مثال اول عین موضوع آن و در مثال دوم جزء مفهومی موضوع می‌باشد. بنابراین می‌توان گفت که هر قضیه بی‌نیاز از دلیلی، ضروری است، اما هر قضیه ضروری، لزوماً بی‌نیاز از دلیل نیست.

حال با توجه به این نکات ذکرشده، باید به بررسی قضایای مطرح شده بپردازیم. قضیه «قطر مربع از ضلع آن بزرگ‌تر است.» ضروری است و عقل از پذیرش خلاف آن ابا دارد، اما در عین حال نیازمند دلیل است، چون محمول آن جزء یا عین ذات موضوع این قضیه نیست.

قضیه «هر حیوانی متحرک به اراده است.» بی‌نیاز از دلیل است و در نتیجه ضروری نیز خواهد بود؛ چون «متحرک به اراده بودن» از ذاتیات «حیوان» است.

۱۲۹- گزینه ۴»

(عرفان ره‌رشنیا)

هر ماهیتی که به ذهن می‌آید وجود ذهنی دارد. این ماهیت ممکن است در خارج وجود داشته باشد یا وجود نداشته باشد؛ بنابراین ماهیتی که در ذهن است با ماهیت خارجی تفاوتی ندارد. تفاوت آن‌ها در وجود است (رد گزینه ۱). سیمرغ آتشین ماهیتی است که به تصور درمی‌آید و در ذهن است و وجود ذهنی دارد (رد گزینه ۲). این ماهیت فقط در ذهن است و در خارج نه وجود دارد نه ماهیت (وجود و ماهیت در خارج قابل تفکیک نیست). (رد گزینه ۳). بنا بر این فرض که وجود، جزء ماهیت سیمرغ آتشین (یا هر ماهیت دیگری) باشد، آن ماهیت در خارج موجود خواهد بود، اما وجود جزء ماهیت نیست؛ بنابراین صرف تصور یک چیز، باعث نمی‌شود که آن چیز موجود باشد و موجود بودن آن به دلیل نیاز دارد.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیوستی، صفحه‌های ۳ و ۵)

۱۳۰- گزینه ۲»

(مسین آفونری راهنمایی)

فلسفه توماس آکوئیناس تا حدودی به این‌رشد و بیشتر به این‌سینا متکی بود.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: توماس آکوئیناس نیز اصل مغایرت را مانند ابن‌سینا پایه برهان‌های خود در خداشناسی قرار داد. اما اولین بار ابن‌سینا این کار را کرد.

گزینه ۳: فلسفه مغرب‌زمین مجدداً از طریق آثار ابن‌سینا و این‌رشد با ارسطو ارتباط برقرار کرد، نه بدون واسطه.

گزینه ۴: توماس آکوئیناس اصل مغایرت وجود و ماهیت در ذهن را گسترش داد، نه عینیت وجود و ماهیت.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیوستی، صفحه‌های ۶ و ۷)

منطق

۱۳۱- گزینه ۱»

(عرفان ره‌رشنیا)

ذهن همه انسان‌ها، چه منطق خوانده باشند و چه نخوانده باشند، به صورت طبیعی بر اساس قواعد منطقی می‌اندیشد و و برای اندیشیدن نیازی به دانستن علم منطق نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: قواعد علم منطق توسط منطق دانان کشف شده، نه این‌که ابداع شده باشد.

گزینه ۳: بر عکس گفته شده است؛ منطق در خدمت علوم دیگر است.

گزینه ۴: منطق به دلیل اینکه در برابر انحرافات فکری در اندیشه‌های ما به ما هشدار می‌دهد و ابزاری است، به شاقول بنایی تشبیه شده، نه چون دانشی کاربردی است.

(منطق، منطق، ترازوی اندیشه، صفحه‌های ۳ تا ۵)

۱۳۲- گزینه ۲»

(عمیر سوریان)

حیطه کاربرد منطق سراسر زندگی است، زیرا هر یک از ما در سراسر زندگی می‌خواهیم درست فکر کنیم و درست تصمیم بگیریم (اراده انسان برای اصلاح اندیشه و رفتار). پس وسعت این حیطه، تابع آن دامنه‌ای از زندگی است که در آن می‌خواهیم درست فکر کنیم و درست تصمیم بگیریم و چون این امور در سراسر زندگی مورد نظر انسان هستند، پس حیطه کاربرد منطق سراسر زندگی خواهد بود.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «مطلب درستی است، ولی مناسب‌ترین عبارت درباره حیطه کاربرد منطق نیست، زیرا فقط مشخص می‌کند که ما در مواجهه با نشریات و کانال‌های خبری و تجاری به این دانش احتیاج داریم و این تنها بخشی از حیطه کاربرد منطق است، نه همه آن.

گزینه ۳: حیطه کاربرد منطق همیشه سراسر زندگی بوده است و قابل گسترده‌تر شدن نیست. آنچه امروزه با گسترش رسانه‌ها افزایش یافته، نیاز ما به دانش منطق است، نه حیطه کاربرد منطق.

گزینه ۴: دانستن منطق برای فهم فلسفه از اهمیت ویژه برخوردار است. پس دانستن منطق در بخش‌هایی از حیطه کاربردش مهم‌تر است.

(منطق، منطق، ترازوی اندیشه، صفحه ۵)

۱۳۳- گزینه ۳»

(مهرشار عباسی)

هدف منطق، جلوگیری از خطای اندیشه است و برای این‌که منطق بتواند به هدف خود برسد، باید مفاهیم و الفاظ را نیز بشناسد، چون بسیاری از خطاهای اندیشه از این موارد ناشی می‌شوند. البته منطق به بررسی تک‌تک مفاهیم و الفاظ موجود در ذهن و زبان بشر نمی‌پردازد، بلکه آن‌ها را به صورت کلی بررسی می‌کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: دانش بشری به دو حیطه تصور و تصدیق تقسیم می‌شود، نه تعریف و استدلال. تعریف و استدلال از اقسام «تفکر» هستند، نه «دانش». گزینه ۲: در تصور ما به واقعیت داشتن یا نداشتن شیء کاری نداریم؛ یعنی ممکن است واقعیت داشته باشد یا نداشته باشد.

گزینه ۴: هر تصدیقی لزوماً از سه تصور ساخته نشده است. مثلاً «آن کتابی که در دست زهرا بود، آبی است.» از تصورات بیشتری نیز تشکیل شده است و لزومی ندارد که حتماً سه تصور باشد.

(منطق، منطق، ترازوی اندیشه، صفحه‌های ۷ تا ۱۰)

۱۳۴- گزینه ۳»

(ممد رضایی‌بقا)

دانش بشر شامل تصورها و تصدیق‌ها می‌شود. تصدیق‌ها، جملات کامل خبری یا معنا هستند که فقط عبارت «من از آن روز که در بند توام آزادم» کامل می‌باشد و سایر موارد، جملاتی ناقص و از جنس تصور هستند.

(منطق، منطق، ترازوی اندیشه، صفحه ۷)

۱۳۵- گزینه ۲»

(موسی سپاهی - سرواوان)

هر تصویری لزوماً برای معلوم شدن به تعریف نیاز ندارد، بلکه فقط مفاهیم و تصورات مجهول هستند که به تعریف نیازمندند. در ضمن بعضی از تصورات بدیهی بوده و هرگز نیازی به تعریف ندارند که البته اگر تصویری مجهول بود، یعنی بدیهی نبوده، بنابراین نیاز به تعریف خواهد داشت.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مجموع تصورات معلومی که موجب کشف تصور مجهول شود، تعریف نام دارد.

گزینه «۳»: هر تعریفی منجر به فهم مفهوم مجهول نمی‌شود؛ بلکه تعریف درست و معتبر است که چنین نتیجه‌ای دارد و خطای اندیشه در تعریف کردن نیز راه دارد و مانع از فهم آن تصور مجهول خواهد شد.

گزینه «۴»: علم و ادراک انسان به دو دسته تصور و تصدیق تقسیم می‌شود که قبل از پرداختن به تعریف باید با مفاهیم، تصور و الفاظ آشنا شد و قبل از پرداختن به استدلال باید با تصدیق و قضیه و اقسام آن آشنا شد.

(منطق، منطق، ترازوی اندیشه، صفحه‌های ۷ تا ۱۰)

۱۳۶- گزینه ۴»

(علیرضا نصیری)

اگر قسمی از علوم، با استدلال معلوم نشود، یا تصور است (چون تصورات با تعریف معلوم می‌شوند) یا یک تصدیق بی‌نیاز از دلیل و بدیهی است. تصدیق نیز عبارت است از یک جمله تام خبری با معنای که اگر هر یک از این عناصر در عبارتی وجود نداشته باشد، آن عبارت تصور خواهد بود. عبارت «به صورت یار من چون خشمگین شد» یک جمله کامل یا تام نیست و معنای کاملی ندارد و به همین دلیل تصور است و با استدلال معلوم نمی‌گردد.

تکلیف: گزینه «۳» استفهام انکاری دارد و مفهومش این است که «از دنیا رفتگان از جان چیزی نمی‌دانند.» که یک تصدیق است.

(منطق، منطق، ترازوی اندیشه، صفحه‌های ۷ تا ۹)

۱۳۷- گزینه ۳»

(علیرضا نصیری)

قواعد منطقی، قواعد طبیعی حاکم بر ذهن انسان هستند که هر کس بر اساس طبیعت ذهن انسانی خود، بر اساس آن‌ها می‌اندیشد و این ماهیت قواعد منطقی باعث شده که صرفاً توسط منطق دانان تدوین و تبیین شوند، نه این که ابداع شده باشند. به همین خاطر، استدلال کردن لزوماً نیازی به دانستن قواعد علم منطقی ندارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: با وجود این که انسان به طور طبیعی بر اساس قواعد منطقی می‌اندیشد، اما احتمال خطا و لغزش همواره وجود دارد.

گزینه «۲»: این گزینه با این که درست است، اما ارتباطی با صورت سؤال ندارد.

گزینه «۴»: با وجود عملی بودن علم منطقی، اما صرف تمرین نیز کافی نیست؛ در واقع اول کسی باید قواعد نظری را بلد باشد تا سپس آن را تمرین نیز بکند!

(منطق، منطق، ترازوی اندیشه، صفحه‌های ۴، ۵ و ۷ تا ۹)

۱۳۸- گزینه ۴»

(کتاب آبی پیمانه‌ای - مشابه کنکور سراسری ۹۷)

استفاده از منطق باعث تشخیص سریع‌تر و دقیق‌تر خطاهای ذهن می‌شود و نه صرفاً دانستن آن.

(منطق، منطق، ترازوی اندیشه، صفحه ۴)

۱۳۹- گزینه ۴»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

اگر چندین تصور در پی یکدیگر بیایند اما نسبت حکمی بین آن‌ها نباشد، هر قدر هم تعداد آن‌ها زیاد باشد باز هم تصور است. مانند: روز اول فروردین ماه سال هزار و سیصد و نود و نه هجری شمسی.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: علم و دانش دو قسم دارد: تصور (فاقد حکم و قضاوت) و تصدیق (دارای حکم و قضاوت).

گزینه «۲»: عباراتی مانند «ماه و خورشید» به دلیل اینکه فاقد حکم هستند، تصور محسوب می‌شوند، اما تصور متعدد هستند نه تصور واحد. زیرا دو شیء یا مفهوم را به ذهن می‌آورند نه یک امر واحد را.

گزینه «۳»: تصدیق زمانی حاصل می‌شود که فرد حکم کند آیا آن نسبت واقع شده است یا واقع نشده است و صرف وجود تصور موضوع، محمول و نسبت در ذهن برای ایجاد آن کافی نیست.

(منطق، منطق، ترازوی اندیشه، صفحه ۷)

۱۴۰- گزینه ۱»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

«تصدیق» یا «قضیه»، یک جمله خبری است که در آن حکم و قضاوت وجود دارد ولی در «تصور» با یک سری مفاهیم سر و کار داریم.

(منطق، منطق، ترازوی اندیشه، صفحه ۷)

فلسفه یازدهم

۱۴۱- گزینه ۴»

(عرفان هرنشیا)

پرسش یکی از مراحل فهمیدن یک چیز جدید است و در نتیجه اگر سؤالی برای ما پیش می‌آید، نشان‌دهنده آن است که در ابتدا چیزی را نمی‌دانیم.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: با وجود قدرت تفکر در نوع انسان، این بدین معنا نیست که هر کسی بتواند همه امور خود را به درستی سامان دهد.

گزینه «۲»: انسان بدون تفکر فلسفی که سطح دوم تفکر است نیز می‌تواند دست به انجام کارهایی بزند.

گزینه «۳»: سؤالات، در پی مواجهه با ابهامات و نادانسته‌ها پدیدار می‌شوند و در بدو تولد و بدون مواجهه با جهان خارج، سؤالی نیز مطرح نمی‌شود.

(فلسفه یازدهم، پیستی فلسفه، صفحه‌های ۴ و ۵)

۱۴۲- گزینه ۲»

(علی معزی)

یکی از ویژگی‌های انسان، پرسشگری است. کودکان از همان سنین ابتدایی از حوادث پیرامون خود سؤال می‌کنند و کنجکاوی خود را با گفتن «چرا» نشان می‌دهند. هر سؤالی، گویای آن است که چیزی را نمی‌دانیم و به دنبال دانستن آن هستیم.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: اولین مرحله اندیشه‌ورزی، روبه‌رو شدن با مسأله است.
گزینه «۲»: پرسش فلسفی مربوط به مسائل زندگی روزمره نیست و از دقت در آن‌ها حاصل نمی‌شود.
گزینه «۳»: انسان با قدرت «تفکر» پاسخ سؤالات را می‌یابد و به امور روزانه خود سامان می‌دهد و لزومی به دانستن فلسفه برای این کار ندارد.
(فلسفه یازدهم، پیستی فلسفه، صفحه‌های ۴ و ۵)

۱۴۳- گزینه «۲»

(مهمبر سوربان)
کسی که پرسش‌های فلسفی را جدی می‌گیرد و به دنبال یافتن پاسخ آن‌ها برمی‌آید، در حال تمرین «تفکر فلسفی» است. این سؤال در حقیقت درباره این است که آیا مغز انسان حقیقت انسان را تشکیل می‌دهد که با انتقال آن به بدنی دیگر، هویت انسان هم منتقل شود، یا اندامی متعلق به حقیقت انسان است؟ این یک سؤال بنیادی فلسفی در حوزه فلسفه انسان‌شناسی و فلسفه پزشکی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: سؤالات تاریخی هرگز فلسفی نیستند حتی اگر نقل تاریخ از یک موضوع فلسفی باشند.
گزینه «۲»: پرسشی است که علوم سیاسی و تاریخ سیاست باید به آن پاسخ دهند.
گزینه «۳»: پرسشی در حوزه زیست‌شناسی سلولی و علم ژنتیک است.
(فلسفه یازدهم، پیستی فلسفه، صفحه‌های ۵ و ۶)

۱۴۴- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمان‌های)
فقط مورد «د» غلط است، زیرا تقویت توان فکری درباره مسائل فلسفی، معلول پرداختن به این قبیل مسائل است نه علت آن.
(فلسفه یازدهم، پیستی فلسفه، صفحه ۵)

۱۴۵- گزینه «۱»

(بوار پائول)
فیلسوف معادل عربی واژه فیلسوفوس به معنای دوستدار دانش است (نه یونانی) و بعدها به معنای دانشمند ارتقای معنایی یافت. فیلسوف واژه‌ای عربی است که از واژه یونانی فیلسوفوس گرفته شده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: بله فلسفه در ابتدا به معنای عام دانش به کار می‌رفت، اما بعدها به دانش خاص فلسفه محدود شد.
گزینه «۳»: توضیح این گزینه درباره واژه فیلسوف کاملاً درست است.
گزینه «۴»: سوفیست در تحول معنایی از بار مثبت دانشمند به بار منفی مغالطه‌کار سیر نزولی داشته است.
(فلسفه یازدهم، پیستی فلسفه، صفحه‌های ۷ و ۸)

۱۴۶- گزینه «۴»

(مهرشار عباسی)
واژه «فلسفه» را اولین بار فیثاغورس به کار برد، اما سقراط آن را بر زبان‌ها انداخت. دانشمندان در زمان سقراط و قبل از او خود را سوفیست می‌نامیدند. مهم‌ترین هدف سوفیست‌ها پیروزی و غلبه بر رقیب بود و تعلیم سخنوری شغل آنان؛ پیروزی بر رقیبان را هدف خود نهادن، سبب شد تا مغالطه‌ها در استدلال‌های برخی سوفیست‌ها زیاد شده و به تدریج این مفهوم میان آن‌ها رایج شد که هر کس هر چه می‌فهمد، همان حقیقت است. گزینه صحیح همین مورد است که به نسبی‌بودن حقیقت و واقعیت اشاره دارد.

(فلسفه یازدهم، پیستی فلسفه، صفحه‌های ۷ و ۸)

۱۴۷- گزینه «۳»

(علیرضا نمیری)

فلسفه به طور کلی دو ویژگی دارد: (۱) موضوع آن وجود بماهو وجود است. یعنی فلسفه درباره موجودات از آن حیث که موجودند بحث می‌کند. (۲) روش آن روش استدلالی و عقلی است که می‌شود به آن قیاسی و برهانی نیز گفت.

ویژگی اول صرفاً مختص فلسفه است و هیچ علم دیگری در آن با فلسفه شریک نیست. ویژگی دوم اما مختص فلسفه نیست و مثلاً ریاضیات و هندسه نیز از همین روش پیروی می‌کنند. بنابراین بر اساس کتاب درسی، ما باید گزینه‌ای را برگزینیم که در مورد ویژگی اختصاصی فلسفه، یعنی موضوع آن که «وجود بماهو وجود» است صحیح باشد.

درباره موضوع فلسفه می‌توان گفت که چون موضوع آن «وجود بماهو وجود» است، بنابراین موضوع احکام فلسفی نباید قید خاصی داشته باشند که وجود را از اطلاق ببندازد. به عبارتی اگر قیدی که به وجود افزوده می‌شود نیازمند اثبات در علمی دیگر باشد، نمی‌تواند موضوع فلسفه قرار بگیرد. در نتیجه، گزینه «۳» صحیح خواهد بود.

گزینه «۲» درباره موضوع فلسفه است، اما نادرست است. هر موجودی از آن حیث که موجود است می‌تواند موضوع احکام فلسفه قرار بگیرد و ربطی ندارد که انسان باشد یا هر چیز دیگری. بدین معنا، هر موجود جزئی‌ای نیز اگر از آن حیث که موجود است مورد نظر قرار بگیرد، می‌تواند موضوع فلسفه باشد و در نتیجه گزینه «۲» نادرست خواهد بود.

گزینه‌های «۱» و «۴» در مورد روش فلسفه هستند که گفته شد مختص فلسفه نمی‌باشند فلذا جواب این سؤال نیز نیستند. (گزینه «۱» درباره روش فلسفه صحیح و گزینه «۴» نادرست است چون استقراء تعمیمی و اقسام دیگر استدلال استقرایی مانند استدلال تمثیلی در فلسفه کاربردی ندارند.)
(فلسفه یازدهم، پیستی فلسفه، صفحه‌های ۸ تا ۱۱)

۱۴۸- گزینه «۴»

(مهمبر رضایی‌بغا)

موضوع علم فلسفه بررسی و پاسخ به بنیادی‌ترین و اساسی‌ترین موضوع عالم هستی که همان وجود است، می‌باشد. روش فلسفه، روش عقلانی و استدلالی است که با بعضی از علوم مانند ریاضی در این مورد، اشتراک دارد.
(فلسفه یازدهم، پیستی فلسفه، صفحه‌های ۸ تا ۱۱)

۱۴۹- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمان‌های)

مسائل فلسفی از این جهت که فقط با عملیات فکری و استدلالی حل می‌شوند، مشابه مسائل ریاضی هستند.

(فلسفه یازدهم، پیستی فلسفه، صفحه ۱۰)

۱۵۰- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمان‌های، لنگور سراسری ۱۴۰۰)

در میان انبوه افکار و اندیشه‌های روزانه، گاه و بی‌گاه سؤال‌های خاصی خودنمایی می‌کنند که می‌توانند ساعاتی طولانی ما را به خود مشغول سازند و به تفکر وادار نمایند، از قبیل اینکه: مقصود ما از آزادی چیست؟ چرا درد و رنج هست؟ خوشبختی و سعادت در گرو چیست؟ آیا می‌توان به آن رسید؟ سرانجام ما انسان‌ها چه می‌شود؟ آغاز و انجام جهان چگونه است؟ عشق و دوستی چطور؟ آیا این‌ها امور واقعی و مقدس‌اند؟ یا امور خیالی و ذهنی؟ اصولاً انسان و حقیقت انسانی چیست؟ آیا اختیار دارد یا مجبور است؟ چه هدفی را باید در دنیا دنبال کرد؟

(فلسفه یازدهم، پیستی فلسفه، صفحه ۳)

اقتصاد

۱۵۱- گزینه «۴»

(سارا شریفی)

ویژگی‌های مشترک کارآفرینان موفق:

«الف»: تیزبین: فرصت‌های کسب‌وکار را زمانی که دیگران شاید متوجه نشوند، می‌بینند.

«ب»: خوش‌بین: کارآفرینان واقع‌بین هستند، اما مطمئن و دلگرم به موفقیت اقتصادی‌اند.

«پ»: پرانگیزه: نظم، انضباط، پایداری، اشتیاق و توانایی حل مسئله را دارند.

«ت»: سازمان‌دهنده: منابع را به شکل کارایی مدیریت و هماهنگ می‌کنند. (اقتصاد، کسب‌وکار و کارآفرینی، صفحه ۶)

۱۵۲- گزینه «۱»

(کنکور خارج از کشور ۱۴۰۳ - نوبت ۳ تیرماه)

(الف)

واحد $= \frac{۸۰۰}{۲} = ۴۰۰$ = تعداد محصول فروخته شده

ارزش هر محصول \times تعداد محصول فروخته شده = درآمد تولیدکننده

تومان $۴۰۰ \times ۲۰,۰۰۰ = ۸,۰۰۰,۰۰۰$

(ب)

تعداد کل محصولات \times هزینه تولید هر محصول = هزینه تولید تمامی محصولات

تومان $۱۰,۰۰۰ \times ۸۰۰ = ۸,۰۰۰,۰۰۰$

هزینه‌های تولید - درآمد = سود

$= ۸,۰۰۰,۰۰۰ - ۸,۰۰۰,۰۰۰ = ۰$

تولیدکننده سود نداشته است.

(اقتصاد، کسب‌وکار و کارآفرینی، صفحه‌های ۸ و ۹)

۱۵۳- گزینه «۲»

(مهروی ضیائی)

مشاغل خویش‌فرمایی مانند تعمیرکاران خودرو و لوازم خانگی، بنگاه‌های معاملات ملکی، خرده‌فروشان، کشاورزان، صنعتگران خرد و هنرمندان، نمونه‌هایی از کسب‌وکارهای شخصی هستند؛ حتی در زمینه‌های تخصصی مانند پزشکی، دندان پزشکی، وکالت و حسابداری اغلب کسب‌وکارها شخصی‌اند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: صنعتگران کلان جزء کسب‌وکارهای شرکتی به‌شمار می‌آیند.

گزینه «۳»: راننده اسنپ بخشی از یک کسب‌وکار شرکتی است.

گزینه «۴»: مدیر مالی شرکت بخشی از یک کسب‌وکار شرکتی است.

(اقتصاد، انتخاب نوع کسب‌وکار، صفحه‌های ۱۴ تا ۲۱)

۱۵۴- گزینه «۱»

(مهروی کاروان)

(الف)

هزینه‌های تولید \times درآمد کارگاه

$= x$ = هزینه‌های تولید

میلیون تومان $= ۳۵$ = سود کارگاه

هزینه‌های تولید - درآمد = سود

هزینه‌های تولید - هزینه‌های تولید \times سود \Rightarrow

$۳۵ = ۸x - x \Rightarrow ۳۵ = ۷x \Rightarrow x = \frac{۳۵}{۷} = ۵$ میلیون تومان

(ب)

میلیون تومان $۸ \times ۵ = ۴۰$ = درآمد کارگاه

(اقتصاد، کسب‌وکار و کارآفرینی، صفحه‌های ۸ و ۹)

۱۵۵- گزینه «۳»

(آفرین سایبری)

- کارآفرینان با کار و تلاش خود از کسب‌وکارها مراقبت می‌کنند که البته این کار چندان آسان نیست. چراکه بسیاری از کسب‌وکارهای نوپا عمر کوتاهی دارند، به طوری که تنها نیمی از آن‌ها می‌توانند از شش سالگی عبور کنند و به کار خود ادامه دهند. (یعنی نیم دیگر از شش سالگی عبور نمی‌کنند.)

- با اینکه احتمال از بین رفتن و شکست یک کسب‌وکار وجود دارد، احتمال موفقیت و سودآوری آن هم کم نیست و این انگیزه لازم برای شروع فعالیت اقتصادی و پذیرش خطرات آن توسط کارآفرینان را همواره زنده نگه می‌دارد.

- کارآفرین لازم است تا آگاهی و دانش زیادی برای اتخاذ تصمیمات مناسب درباره موفقیت شرکت، پیشنهاد محصول، قیمت‌گذاری، تبلیغات و استخدام نیروی کار داشته باشد.

(اقتصاد، کسب‌وکار و کارآفرینی، صفحه‌های ۴ و ۵)

۱۵۶- گزینه «۴»

(مهروی ضیائی)

معایب	مزایا	نوع کسب‌وکار
- بار سنگین مسئولیت - مشکل تأمین مالی - مسئولیت نامحدود در مقابل بدهی‌ها و دعاوی	- راه‌اندازی آسان و هزینه‌های نسبتاً اندک - آزادی عمل و سهولت در تصمیم‌گیری - مالکیت کامل سود - منافع مالیاتی	شخصی
- هزینه‌های راه‌اندازی بالاتر - تأخیر در تصمیم‌گیری - پیچیدگی‌ها در رابطه مدیریت و مالکیت - موفقیت‌های غیرفردی - تقسیم سود به تناسب مالکیت سهام - قوانین پیچیده‌تر و گزارش‌دهی بیشتر	- مسئولیت محدود برای سهام‌داران - امکان افزایش سرمایه و تأمین مالی بانکی - امکان رقابت بالاتر - تخصص‌گرایی بیشتر	شرکت

(اقتصاد، انتخاب نوع کسب‌وکار، صفحه‌های ۱۵ و ۱۸)

۱۵۷- گزینه «۲»

(تقریرین ساپری)

الف) ابتدا باید ببینیم خانم «الف» چه تعداد برگه سهم دارد. بنابراین:

$$\text{ارزش کل سهام خریداری شده توسط فرد} = \frac{\text{تعداد سهام فرد}}{\text{قیمت هر برگه سهم}}$$

$$= \frac{۶۰۰,۰۰۰,۰۰۰}{۱۲,۰۰۰} = ۵۰,۰۰۰$$

۱۰ درصد از سهام شرکت شامل ۵۰ هزار برگه می‌شود، در نتیجه تعداد کل برگه‌های سهام شرکت برابر است با:

$$\text{تعداد کل برگه‌های سهام شرکت} = \frac{۱۰}{۱۰۰} = \frac{۵۰,۰۰۰}{x}$$

$$\Rightarrow x = \frac{۵۰,۰۰۰ \times ۱۰۰}{۱۰} = ۵۰۰,۰۰۰ \text{ سهم}$$

ب) خانم «الف» به میزان ۷۸ میلیون تومان سود کرده است (۶۷۸ - ۶۰۰ = ۷۸) برای اینکه بفهمیم وی چند درصد سود داشته است، باید میزان سود را بر سرمایه اولیه تقسیم کنیم:

$$\text{درصد} = \frac{۷۸}{۶۰۰} \times ۱۰۰ = ۱۳ \text{ درصد}$$

بنابراین شرکت در طول یک سال ۱۳ درصد سود داشته است. حالا باید ابتدا میزان کل سرمایه شرکت را به دست بیاوریم سپس آن را در میزان سود ضرب کنیم.

برای اینکه بفهمیم کل سرمایه شرکت چقدر است، باید تعداد کل برگه‌ها را در قیمت هر برگه ضرب کنیم:

$$\text{تومان} = ۵۰۰,۰۰۰ \times ۱۲,۰۰۰ = ۶,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰$$

کل سرمایه شرکت = ۶,۰۰۰ میلیون تومان

$$\text{میلیون تومان} = ۶,۰۰۰ \times \frac{۱۳}{۱۰۰} = ۷۸۰$$

سرمایه جدید شرکت برابر است با سرمایه اولیه به علاوه مبلغ جدید سود در نتیجه:

$$\text{میلیون تومان} = ۶,۰۰۰ + ۷۸۰ = ۶,۷۸۰$$

(اقتصاد، انتخاب نوع کسب و کار، صفحه ۱۶)

۱۵۸- گزینه «۳»

(کنکور قاج از کشور ۱۴۰۳ - نوبت دوم تیرماه)

شرکت کسب و کاری است که خودش هویت قانونی دارد؛ به این معنی که قانون با یک شرکت، مشابه با یک فرد و یا انسان رفتار می‌کند. شرکت‌ها حقوق و تعهدات خاصی دارند؛ دقیقاً همانند آنچه که انسان‌ها انجام می‌دهند. برای مثال، یک شرکت می‌تواند دارایی داشته باشد، با دیگر شرکت‌ها یا افراد وارد قرارداد شود و حتی علیه آن‌ها شکایت کند و مورد شکایت قرار بگیرد.

(اقتصاد، انتخاب نوع کسب و کار، صفحه ۱۶)

۱۵۹- گزینه «۴»

(موری ضیائی)

الف) تعاونی، زیرا گروه پرورش دهندگان کرم ابریشم با هدف تأمین نیازهای اعضا (خرید لوازم) گرد هم آمده‌اند.

ب) شرکت، زیرا وکیل و تکمیل اساسنامه اشاره به کسب و کار شرکتی دارد (ج) کسب و کار شخصی، زیرا متعلق به یک شخص است.

د) مؤسسه غیرانتفاعی، زیرا نهادی قانونی است که برای انجام مأموریتی غیرسودآور یعنی با هدفی غیرتجاری شکل گرفته است و در سطوح مختلف فعالیت می‌کند که در صورت سؤال به بدون اهداف تجاری و فعالیت در سطح شهر اشاره شده است که بیانگر مؤسسه غیرانتفاعی و خیریه است.

(اقتصاد، انتخاب نوع کسب و کار، صفحه‌های ۱۴ تا ۲۱)

۱۶۰- گزینه «۴»

(سارا شریفی)

- تعاونی کسب و کاری است که با هدف تأمین نیازمندی‌ها اعضا تشکیل می‌شود و به بهبود وضعیت اقتصادی آن‌ها کمک می‌کند.

- در تعاونی تولید، تعدادی تولیدکننده جهت بهره‌مندی از مزایای فعالیت‌های اقتصادی با مقیاس بزرگ، گرد هم می‌آیند و با اقدامات جمعی منفعت خود را بیشینه می‌کنند.

- به عنوان مثال: تعاونی کشاورزی را عده‌ای از کشاورزان تشکیل می‌دهند تا برای تهیه بذر مرغوب و تهیه سموم و کود و نیز امکان بازاریابی، تبلیغات جمعی و ایجاد زنجیره توزیع به آن‌ها کمک کند.

- تعاونی‌ها مراحل راه‌اندازی کم و بیش مشابهی با شرکت‌ها دارند؛ اما نحوه اداره آن‌ها براساس هر نفر، یک رأی است (یعنی هر کدام از اعضا صرف نظر از اینکه چقدر از سرمایه تعاونی را تأمین کرده باشد، یک رأی خواهد داشت).

- توزیع سود احتمالی در پایان دوره به نسبت سرمایه هر عضو است.

(اقتصاد، انتخاب نوع کسب و کار، صفحه‌های ۱۴، ۱۶ و ۱۹)

دفترچه پاسخ

آزمون هوش و استعداد

(دوره دوم)

۲۰ مهر

تعداد کل سوالات آزمون: ۲۰
زمان پاسخ‌گویی: ۳۰ دقیقه

گروه فنی تولید

حمید لنجان‌زاده اصفهانی	مسئول آزمون
فاطمه راسخ، حمیدرضا رحیم خانلو	ویراستار
محیا اصغری	مدیر گروه مستندسازی
علیرضا همایون‌خواه	مسئول درس مستندسازی
حمید اصفهانی، سپهر حسن‌خان‌پور، سامان مفتخر، فرزاد شیرمحمدلی، سجاد محمدنژاد، فاطمه راسخ، حمید گنجی	طراحان
معصومه روحانیان	حروف‌چینی و صفحه‌آرایی
حمید عباسی	ناظر چاپ

استعداد تحلیلی

۲۵۱- گزینه «۱»

(سپهر حسن فان پور)

مسکن، محلّ اسکان آوارگان است و بیمارستان، محلّ درمان بیماران.

(هوش کلامی)

۲۵۲- گزینه «۴»

(سپهر حسن فان پور)

هر سه واژه در همهی گزینه‌ها به نوعی مترادفند، یعنی هم‌معنا، اما در گزینه‌ی «۴» «صریح» با «ایما و اشاره» هم‌معنا نیست.

(هوش کلامی)

۲۵۳- گزینه «۴»

(ممیر اصفوانی)

واژه‌ی «ممل» هم‌خانواده‌ی «ملالت» است. در متن نیز «یجاز مخل» در برابر «اطناب ممل» آمده‌است، یعنی «کوتاه‌گویی آسیب‌زا» در برابر «طولانی‌گویی خسته‌کننده».

(هوش کلامی)

۲۵۴- گزینه «۳»

(ممیر اصفوانی)

مبتین، بیان‌کننده‌است، نمایشگر است. وجد نیز همان نشاط است و جور به معنای ظلم، بی‌عدالتی. اما «اقتدا» یعنی «پیروی» و «اجتناب» یعنی دوری، کناره‌گیری.

(هوش کلامی)

۲۵۵- گزینه «۲»

(ممیر اصفوانی)

متن ادعا می‌کند که اسطوره‌ها بازتاب آرزوهای اقوامند، اما نه لزوماً همهی آرزوها در اسطوره‌ها دیده می‌شوند و نه این‌که اسطوره‌ها را در همهی زمان‌ها می‌توان نمایانگر آرزوهای همهی افراد یک قوم دانست.

(هوش کلامی)

۲۵۶- گزینه «۴»

(ممیر اصفوانی)

آنچه در بند پایانی می‌خوانیم، این است که اسطوره‌ها برخلاف آرمان‌شهرها از ذهن یک فرد و دفعتاً حاصل نشده‌اند، بلکه از شهود قومند و در ذهن مردم ماندگارند و با واقعیات سازگار، بنابراین توان بسیج توده‌های مردم را نیز دارند.

(هوش کلامی)

۲۵۷- گزینه «۱»

(ممیر اصفوانی)

در داستان تارزان، یک انگلیسی‌الاصل قهرمان بلامنازع جنگلی در افریقا است. این به نوعی تسلط‌جویی بر مردم افریقا، جانوران آن و نیز جنگل‌های آن است. همچنین قهرمان داستان کسی است که از تمدن به‌دور است.

(هوش کلامی)

۲۵۸- گزینه «۴»

(سامان مفتقر)

ابتدا همهی آن‌چه را می‌دانیم و می‌توانیم استنتاج کنیم می‌نویسیم. اولاً، شهر سارا اراک است و کرج و تهران برای رضا و محمد است. در ثانی، شهر رضا تهران نیست، پس تکلیف شهرها معلوم است. نام غذای محمد را نیز می‌دانیم. پس جدول مقابل را می‌توانیم رسم کنیم:

بر اساس نتایج بالا، پاسخ سؤال نخست معلوم است: قطعاً تهران به محمد رسیده است.

غذا	شهر	
	کرج	رضا
	اراک	سارا
محمد	تهران	محمد
قیمه		

(هوش منطقی ریاضی)

۲۵۹- گزینه «۱»

(سامان مفتقر)

کارت‌های زردچوبه و آب به یک شخص رسیده‌است و کارت‌های فلفل و دوغ به دو شخص متفاوت، یعنی فلفل و نوشابه متعلق به یک شخص است و آویشن و دوغ هم متعلق به یک شخص. همچنین کارت‌های آویشن و قورمه‌سبزی به یک شخص رسیده‌است، پس این شخص محمد هم نیست. داده‌های بالا، جدول زیر را رسم می‌کند:

شخص	غذا	ادویه	نوشیدنی
؟	قیمه / تن	فلفل	نوشابه
؟	قیمه / تن	زردچوبه	آب
سارا یا رضا	قرمه‌سبزی	آویشن	دوغ

بر اساس نتایج بالا، قطعاً آویشن به سارا یا رضا رسیده است نه به محمد.

(هوش منطقی ریاضی)

۲۶۰- گزینه «۳»

(سامان مفتقر)

اگر به محمد زردچوبه رسیده باشد، جدول‌های قبلی به شکل زیر درمی‌آید:

شخص	غذا	ادویه	نوشیدنی
سارا یا رضا	تن	فلفل	نوشابه
محمد	قیمه	زردچوبه	آب
سارا یا رضا	قرمه‌سبزی	آویشن	دوغ

واضح است که به محمد آب رسیده است.

(هوش منطقی ریاضی)

۲۶۱- گزینه «۴»

(سامان مفتقر)

اگر به سارا دوغ رسیده باشد، جدول‌های قبلی به شکل زیر درمی‌آید:

شخص	غذا	ادویه	نوشیدنی
محمد یا رضا	قیمه / تن	فلفل	نوشابه
محمد یا رضا	قیمه / تن	زردچوبه	آب
سارا	قرمه‌سبزی	آویشن	دوغ

واضح است که به سارا قرمه‌سبزی رسیده است.

(هوش منطقی ریاضی)

۲۶۲- گزینه «۴»

(ممید اصفهانی)

در نمودار مشخص است که فعالیت‌هایی نظیر «بازخورد به دانش‌آموزان و دانشجویان» هزینه‌ای کم و نتیجه‌ای عالی دارد، اما هزینه کردن در موردی مثل «ساختمان مدرسه» عملاً بی‌فایده و هزینه کردن برای تفکیک کامل بر اساس توانایی‌ها مضر نیز هست. با این حال نمی‌توان گفت گران‌ترین روش‌ها بی‌فایده‌ترین آن‌هاست. کاهش تعداد دانش‌آموزان هر کلاس نیز که هزینه بالایی دارد، فواید خودش را دارد، هر چند هزینه آن بسیار زیاد است.

(هوش منطقی ریاضی)

۲۶۳- گزینه «۱»

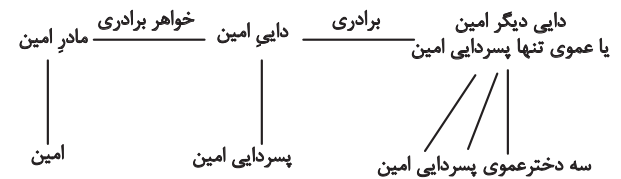
(ممید اصفهانی)

همه موارد هزینه‌ای تقریباً یکسان دارند ولی نتیجه راهبردهای فراشناختی ۸، معلم خصوصی ۶، فعالیت‌های گروهی ۵ و راهنمایی‌های شخصی‌سازی شده ۲ ماه پیشرفت است.

(هوش منطقی ریاضی)

۲۶۴- گزینه «۲»

(فاطمه راسخ)

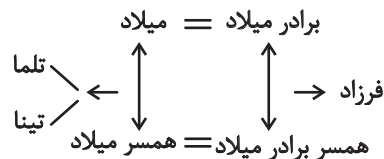
امین نه برادر دارد و نه پسرخاله، تنها یک پسردایی دارد. پس این پدربزرگ و مادربزرگ دو نوه پسر دارند. سه دختر دایی دیگر امین نیز دختر عمو یا دختر عمه ندارند. پس این پدربزرگ و مادربزرگ فقط همین سه نوه دختر را دارند:

(هوش منطقی ریاضی)

۲۶۵- گزینه «۲»

(فاطمه راسخ)

تنها حالت ممکن این است که دو برادر با دو خواهر ازدواج کرده و یکی از آن‌ها دو دختر به نام‌های تلم و تینا داشته باشد:

(هوش منطقی ریاضی)

۲۶۶- گزینه «۴»

(فاطمه راسخ)

مسیر «مثلث، مربع، پنج‌ضلعی، شش‌ضلعی» در گزینه‌های «۱»، «۲» و «۳» پادساعتگرد و در گزینه «۴» ساعتگرد است.

(هوش غیرکلامی)

۲۶۷- گزینه «۲»

(فرزاد شیرممدلی)

در خانه‌های شماره‌های ۱، ۲ و ۷، درون شکل‌ها هفت ناحیه ایجاد شده است. در خانه‌های شماره‌های ۳، ۴ و ۵. این عدد برابر پنج و در خانه‌های شماره‌های ۶، ۸ و ۹ این عدد برابر نه است.

(هوش غیرکلامی)

۲۶۸- گزینه «۲»

(فاطمه راسخ)

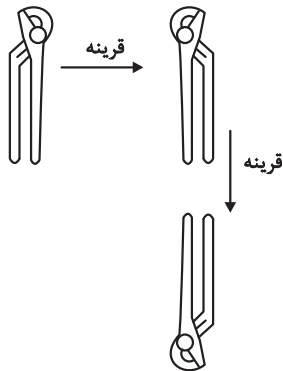
یکی از نقطه‌ها در هر سه شکل، در فضای مشترک «یکی از دایره‌ها، مستطیل، مثلث» و خارج از دایره دیگر است. نقطه دیگر نیز در فضای مشترک از «دو دایره و مثلث» است. اما دو نقطه گزینه «۲» درون مستطیل و در دیگر گزینه‌ها یکی خارج از مستطیل است.

(هوش غیرکلامی)

۲۶۹- گزینه «۱»

(سیار ممدنژاد)

تصویر در آینه و در آب وارونه و قرینه است:

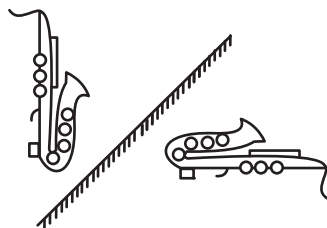

(هوش غیرکلامی)

۲۷۰- گزینه «۴»

(ممید کنهی)

تقارن مدّ نظر:

(هوش غیرکلامی)